

<p>دیا کردگر پیچیدہ مار سے بیامد جذبہ دل آخسہ بکار سے سنجیدہ و پسر مود آرسے آرسے پس مرگم تہن پیچیدہ مار سے بگانش گل بنم من نیز آری ہو یک مہرہ اندر کام مار سے بہر دی از دلم و صبر و قرار می شگفتہ تختہ ہائے لالہ زاری تہن از زخم ماطفہ ہر پسر اگر قدت بیہیم کن ببار سے تا شاکن بجان و اعدا سے</p>	<p>سید زلف است بر شو نگاری قدم رنجہ نمود او بر مزارم چو گفتم کے کنی از وصل شادم چو من در عشق کیبوشش بہر دم براہ من کیسے بہد اگر خسار در تابندہ از زلف سیاہ ہوش قرا و صبر بردی از دل من عقل بین کہ از خون شہیدان ز ہوش ہائے تیغ غمزہ دارم چو بینم گردنت گردن ہرازن مکن اسے لالہ رو سیر گلستان</p>
---	--

۱۴	<p>رہو آیتعلقہ دل با خوبے و ناز بہت شیرین لب شوخی نگار سے</p>	۶۴
<p>بختش ناتوان و ناز باشی خوبان جہان سالار باشی فلکے جلہ و خسار باشی یقین صہبت تو مختار باشی تو جن سایہ پس لیلہ ار باشی</p>	<p>ولاتا کے ذلیل و خوار باشی تو پشیرنگ حسنی کا ہا باشی وہا سرست عشق یار باشی اگر مجبور باشم تو چو غم نیت وہا مسکان نزار و وصل خورشید</p>	

لرودی واقف از سر انما الحق
 سلم دایسته عالمت باد
 کنا ہے و طریقت بیخیز ازین
 خاد و دست خد تا چند بندے
 دلاگر مبلوہ دلداریا سبے
 کہے مسرت باشی ہرچو مجذوب
 اگر خواہی کہ بینی ماہ نورا
 بکن یا و عرفیان صفا کیش

نہ چون منصور و کاردار باشی
 میان عاشقانہ دلداریا باشی
 کہ دہارا ہے آزار باشی
 نگار تا بکے خوشخوار باشی
 چو موسیٰ طالب دیدار باشی
 کہے چون سالکان ہشیار باشی
 فدائی ابرو دلداریا باشی
 چو نوشی و درگلزار باشی

قطعہ

شور روشن پر شمع کلب تار

چو شب درخا نام اسی یار باشی

الغزلیات

تمت

قصائد معتبره		
۱۳	سلام	۱
<p>سرور اولاد آدم السلام مور و الطعام و مہم السلام در ہم امرار محرم السلام و اصل و موصول در ہم السلام ہر گد اراد اوہ در ہم السلام کردہ دار و داد مر ہم السلام ورد اہل اللہ ہر دم السلام مصدر کار و دو عالم السلام احمد و محمود ہر دم السلام رہر و راہ سلم السلام صدر کل سالار عالم السلام سعد و سعود و علم السلام</p>	<p>مالک ملک و دو عالم السلام مطاع ہر پد اروج رسول عالم سر ہوا اللہ احد گاہ حامد گاہ محمود آل ہر ملک را دادہ الماس کہ ہر دل و ہر صدر و رو الودہ را روح روح آدم و حور و ملک حاکم کل و اور و وروام کردہ آمدن صسل علی عالم و عسادل امام دوسرا ہر کہ نامنول ابدہ و ردہ مراد ظاہر و معصوم و محمد و حکم</p>	
۱۴	<p>درس بلعہ ہر سا آمد و رود و رود و ارد ہر محمد و سلام</p>	۲
<p>وہی و رنج پاک تو عیان شان نبوت</p>	<p>اس ختم رسل ذات تو شایان نبوت</p>	

قرآن نبی مستم و قرآن نبوت
 برشتن گل و لاله در میان نبوت
 این گویند ای چمنستان نبوت
 سر پذیر شد از تو گلستان نبوت
 شد ساقی از زلف تو ارکان نبوت
 ای گلستان نبوت تو می ساطعان نبوت
 صد درختین سر و ایوان نبوت
 با غرق کن هم و تو باران نبوت
 نمودت بنام که متا بان نبوت
 از نهر سل آمد و هم جان نبوت
 یارب انتم از خیل غلامان نبوت
 دست من در بستر دامن نبوت

قرآن خدا بر حق و قرآن نبوت
 زهر او علی و حسن و حضرت شیبیر
 شد تو صوفی و او را پند ز تو کفایت
 فزانت چون بودی کفایتی در وقت اسلام
 بر صوف تو بیزان شرو و نهم استوی
 بان جمله نبی مکتب نمود و تو باشتم
 ما غیرک فی الخلق مسدا و معینا
 یاسید ارحم بعلی و زهراء
 قد احرقتنا هجرک لیکلا و نهارا
 یارب علی سیدنا صل وسلم
 بلغه صلواتی و سلامی بحال
 ذوالمجد و من حرک فی الخیر

تو شایع عصبی است و رسم سالی شعله
 است تاز و بهار چمنستان نبوت

۳

۱۳

پایه منزل خود بشیر اعلی واری
 بچو یوسف مرغ خویش تجلی و کرد
 نجد او خدا جسم را یاداری

یا محمد عرش خدا یاد ارس
 یا محمد بلب اعجاز سی و اداری
 یا الفی و تو زلف تو باشد اللیل

از ازل جمله سل تابع فرمان تواند
 قاب تو سیمین پشانت بود و او ادنی
 جلوه گر بر وجهانست ز نور پاکت
 زان سبب آمد لولاک لما و شانت
 ذات تو جمع عنان شدت و قدم
 نیست نسبت ز خست شمس تو را گز
 یا رسول عربی بنده مداح تو ام
 احمد نیت غم از سوزش مهر محشر
 تا بگری شب مراح براق تو رسید
 ایدل از تیرگی گور و قیامت تو ترس

نخیز بر سجده عیسی و موم ساری
 شاهد حال دنی و قندی و اری
 تو خدار از خست عاشق و شیدا اری
 که تو برارض و سما حکم نور ابرو اری
 زان تو بر جمله سل فخر و شرف اری
 رو خود بگرد بگرد ز خوشبید خلی اری
 نظر لطف تنها بر من شیدا اری
 نگاه نور کرم چون که تو بر ما اری
 روشن از پر تو خود و شمس و اری
 بر سر خونمی و ذوات خدار اری

شعر رنگین تو شعله نبود چون سر نبر
 طوطی نطق چو درخت تو گو یاد اری

۱۱

۱۲

یا محمد تو رسول عربی و مجی
 سید با شمی و منبع جود و کرمی
 نظر لطف تنها بر من سیکین فرما
 بنداشان براقست که ز تو چرخ کند
 ساطعی رحیم پاک تو محروم گشت

بابی انت و امی چه رنج انجی
 بتی مکی و امی و شفیع الامی
 که شمر زره بیتاب و تو مهر گرمی
 مر حبا شاه سوار عربی و سنجی
 بار که اشد چه کرمی و چه عالی

<p>زان سبب آمدہ دریشان تو لا اله الا الله ہرگز از پر تو انوار تو عالم روشن خدا نشان رفیقت کہ رسید تا غم سرور اور دولی وارم و پس بخور کن عطا نہ دست جا روپی آن روپا</p>	<p>کہ تو بر جملہ رسل اگر ہی و مختصر می آفتاب رسل و معنوی روح شقی شب مزاج زاعجاز زیاد نور کے داروی درو عطا کن کہ تو باب حکمی یا حبیب لصلی اللہ علیہ و آلہ وسلم</p>
--	---

<p>۵</p>	<p>لغزش عرض کند شعلہ چور و محشر لطف کن ساغر کوثر کہ تو بحر کرے</p>	<p>۴</p>
----------	---	----------

<p>دلہ را یا محمد توصف کن مرا شکل حل اسے شکل کشا کن منم مشتاق اسے برق تجلے شہا داریم بس در وجدانی شمع و رامت تو غرق عصیان صبا گر بگذری بر روضہ او الہ العالمین بپر محمد تو میجو ای اگر دید اراحد</p>	<p>چو مرا تم صفائے دل عطا کن تویی حاجت روا حاجت روا کن نقاب از چہرہ پر نور واکن دل مار و مندان را دو اکن بیویم یک نظر بھر خدا کن تو معرفت ز حال زار ما کن مرا از رخس و غمبار ہا کن بدرگاہ خدا ایدال و عا کن</p>
---	--

<p>۶</p>	<p>ندار و در قیامت جز تو حامی شفاعت شعلہ را یا مصطفی کن</p>	<p>۱۹</p>
----------	--	-----------

یا احمد از عکس رخسار آینه حیران یکطرف
 و ریادت ای احمد شده این دیده گریان
 از لونه پیشانیست - در چهره نور نیست
 از فیض تو گوهر روی و ز بدل تو آب خورد
 از عارض تو شد خجل و ز قامت تو بلکل
 عملات هر صبح و مسا - خواند بر تو احسا
 در بحر تو یا مصطفی گویم چه حالت ترا
 از چهره تابان تو - و ز حسن لبه پایان تو
 شد بنده خسار تو - هم طالب دیدار تو -
 شد از لب خندان تو - و ز رونق دندان تو
 یا مصطفی یا مجتبی - رحمی بحال من نما
 شد در تبسم البتله رحمت للعالمین
 او که از ازل نیکو آتو سازد رسو آتو
 بوده شب موافق را - اندر کاب مصطفی
 حسن بخت از خدا - آمده بر او شد فردا
 صل علی یا مصطفی - و ز نوح مدح ترا
 اے خاتم النبیین - آمد بشان تو عیان

وز روی منبر کوی تو سنبلی بر نشیان یکطرف
 مشتاق وصل نبود این جان پشیمان یکطرف
 و در بر شد و یکطرف شد منبر نهان یکطرف
 در پاهان یکطرف هم ابر نیسان یکطرف
 اندر چرخ گل یکطرف سر و گلستان یکطرف
 خلاق عالم یکطرف حوران و غلمان یکطرف
 شد دیده گریان یکطرف شد سینه یار یکطرف
 روشن شده دل یکطرف پر نور شد جان یکطرف
 ماه و رخشان یکطرف خوشبخت تابان یکطرف
 بے آب گوهر یکطرف لعل بدیشان یکطرف
 گشت این غم نمان یکطرف شد ماندان یکطرف
 شد حمت حق یکطرف شد برق خندان یکطرف
 خیل ملایک یکطرف جنبی انسان یکطرف
 عیسی نقیران یکطرف سوی نقیران یکطرف
 طور تجلی یکطرف مهدی کنعان یکطرف
 خواند فیض آن یکطرف حوران غلمان یکطرف
 فغان قدسی یکطرف کرامت فغان یکطرف

با که نباشد شعله را شافع بود روز خیرا
ختم رسولان کی طیف شاه شهیدان کی طوف

۱۵ قصاید مدحیه

در مدح مدارالمهام مجوم اول

ماه سپاه مهر کرم مصدر عطا
هراهل در دراکرم و رحم او دوا
دار او کامگار و ران مالک سما
حاکم ارسطو آمده در عهد ما و لا
داوه طلا و لعل و گهر هر کرام را
در ملک و مدام در آرام هر گدا
در عدل و داد آمده عالم همه گوا
سالار ملک طبع و گرو او ملک را
در دانه مال اهل دول را همه دلا
کرده آله کل مالک در اعطا
در دهر سپهر او سپه با خود را
گردود و ام گرو در سر سعد او هم
در عصر مالک علم و سرور لولا

سالار ملک او که مدارالمهام ما-
ما و سده مدام در گه و الا در آمده
مدرج حاکم و همه محکوم او دوا ام
در کل علم کامل و همه مصدر سپهر
محکوم او مدام همه عالم آمده
هر دم ممدود و او در سر اهل و بر
مستجو و عاقل و در اسلام و همه حکم
و در او ملک را همه طرح و گردام
ممدوح و در آمده اهل کرم نه اص
شردار ما و سر و صدر المصدور
کرده دوستی همه اعدا حسام او
آمد مدام و او را با همه ملک
آل رسول آمد و سر و در اهل و هر

<p>آمد مدام و رگه و الاسلام گاه - گروه سلام هر سحر او را رساله ها</p>	<p>آمد مدام و رگه و الاسلام گاه - گروه سلام هر سحر او را رساله ها</p>
<p>لاحد ولا عدد و هذا اللد سال عمر گروه حصول المعاد و عاوم او ما</p>	
<p>قطعه منقووظ در مدح مدار المرمام</p>	
<p>شیخ شیخی فیض شیخی زینب شیخی زینب شیخی زینب پیش خیرش خیرش خیرش جن جن منی جنیت زینب</p>	<p>زینب نختی زینب نختی زینب نقش یقین پیش قبش تیغ تیغش جنش چین چین</p>
<p>قصیده در مدح عالیجناب معالی القاب علامه نومان یکتای جهان اناسید علی صناشوشتی مدظله العالی</p>	
<p>یا عالم الزمان و یا کامل العطا یا عادل الزمان و یا السیما اس جمله خلق را بدرت روا التجا از لوه چین تو هر زوره شد نو کا از لوه جمال تو خورشید رافسیا اس زاوه رسول و نظر کرده خدا چشم تفکر یک زانده شوم رها - اس کتر علم و نامیب اعلام عدل ها اس تلزم فیوض و عطیات مطلقا</p>	<p>یا افضل الافاضل و یا معدن البخا عند الرئیس معتد اعامیات هذا الزمان فیض کالجرفایض ذو المجد و عطاک ارجو جمعا بالعزیز جاهدک کالتی طالعا انظر جمال عبدک و سطفک الی بیل یا صبا النوال و یا والی النعم فی الخرب و اللال غریق فینجی ما للغربت غیرک فی الخاق سلیمان</p>

ابن ابوالحسن علی بن موسیٰ کزیمی

ربی دم بجاهاک اقباله لعل

فی العار والسخاوت سما ^{مبتدل} مثل

یار بزدل بفضلک فوجمرا اعلیٰ

الله خصه لعمرو الوسیٰ تقی

عید الاضیاء اذکما الله فیکموا

ذوالشان والتفخر والحرکم

ذوالفخر وانتخاب صنادید فقیان

صدرا الاعظمیٰ مدار الانضلی

مصباح علم نقیبه شد از تو یافتم

علم کلام و منطق و تفسیر و صرف و نحو

باقی رسم مکرمت و جهاد مظلم

حاجی شریح حاجی اعدا سے مصطفیٰ

یا سامع الدعاء و یار ارفع السما

بے مثل و بے سبب و بے دلیل است وقتدا

اندر حجابان بحق نبی شاه انبیا

او ناظم شریعت و عملاست هر ا

باتف زغیب و او بگوشم سزید

اے گرد و غل زخمش تو در چشم تو تیا

حاجی ظلمت دستم و بدست و هو ا

اے قاصح نوایر آفات و فتنه با

اے عامر میانے اسلام و مقتدا

این جمله یافت است ز تو نور و اعتلا

مفتاح باب علم و فیاض مطلقا

اے شعله چون ز وصف حضورش زانج شد

دل برعنا کما بان زمین کرده ا و عیا

طوفان حادثات گشتد کاره ناخدا

در سایه پلنگ نشیند بره ا

وشت صفت برابرکتش اید کف سخا

نیفتش اگر گزینشته دل زگر افکند

کز شیر عدل اوزگند ظل احتیاط

نیسان بزدل و چون بارش کمر

تا یکم شود دل من روشن از خیال
 آینه سگداری از شرم آب شد
 و طایفه غبار بصحن مبارکش
 طاقیکو در برابر او طاق آسمان
 روشن جهان ز نور قنادیل قصر او
 تا این زمان پسر منور ندیده بود
 صبحش بجز تنی بد روح تازه -
 مستغش که در تمانت خود بار بار
 سرتاپا مسارج اوج سعادت اند
 با این همه بزرگی و قدر و علو ^{بن} تها
 من ناظم فکر و معنی طهر ازیم
 تیغ زبان من بسخن آب داده اند
 زخم است بند و بست دل از کشت ^{خیال}
 تمکین من ز کوه گران سنگ تر بود
 نظم من مطابق مضمون غیرت

است خامه وصف خانه پر نور او من
 شاید که دیده است صفای همین سرا
 و مقدمت او در بدر نقشش پا
 و اگر ده است هر طرف آغوشش لجا
 پر نور چون ز ماه بود خنده سما
 اطراف ما هتاب طلوع ستاره
 از بس فضا خانه او هست جانفزا
 همکین کوه را از بزرگیش پشت پا
 در پیشگاه زمین این قصر پامها
 فریاد هر که کرد با او میدهد صدا
 افرا ختم چو خامه بملک سخن لوا
 در گفتگو ملاحظه کن چه همه مرا
 این خانه شد خراب ترا از کاروان
 سختی روزگار بنیاندم زجا
 نظم نشد معنی بیگانه آستانها

<p>شمع ز نور شعله اور اک روشن است سازد کفر فیض جاوید خرد طلب فکر اسے آب و رنگ باغ و بچار امید سر بزوار مزاج امید و اریم بگر بغیر تهم که مرانیت در فعل حاجت ندشت این همه طول سخن لیکن بدست یاری توفیق خدام جرات ز حد گذشت همان به که از حجاب تا هست قهر و لطف خدا صرت کائنات باو مخالفان ترا قهر حق نصیب</p>	<p>کے یکسر نشان ز کلمے کس افتنا از رنگ ز کرد و کا ہی من قهر کبریا رحمی بر این مستم زده و ہر و بینوا ہستی تو ز انتخاب کرم شمع سخا آئینہ شکستہ دل بجز رونما زیرا کہ واقفی تو ز حال من گدا گر دید یک قلم بجناب تو چہ پیا در پیش روئے خویش کشم من کف و دعا تا طلعت و ضیا بود از کفر و دین پیا از بغض نشان بطلت دولت کند پیا</p>
--	--

بخش موافقان تو از لطف حق رسد

۲۵

۳

انوار دین فروغ یقین جلوہ ضیا

در مدح نواب سالار جنگ شیخ الدوله مختار الملک حوم

و غیر لمعان تو یک شمع بود در قتاب
شرف حسن تو ز نیوجہ بود بر قتاب

اسے ز عکس رخ تو گشت منور قتاب
روی تو بے کلف و ماہ خوشی آرد

گر شبی دعوی خوبی نماید با تو -
 روزی می آید که کنی تیغ چو خورشید سل
 بجز نذر تو که مدوح جهانی بر کف
 دیده اهل بصیرت شقیقت جلوه تو -
 خوبی و خلق و سخاوت بصیرت مضم
 ای همه روز و در ایوان تو ما خورشید
 رونق تازه گرفته است ز مهر تو دکن
 وید آنکس که تر از روز بگفتا خورشید
 بجز احباب تو مینا فلک باد شفق
 وز پنهان ماسد تو تیر شهاب تا قب
 در امیزان لقب تست ایبر عظیم
 پند و کن چیت بست تو بود در شایم
 ای که یک صفی ز وصف تو محقر مهاب
 بجز وار و ز کف بخود تو گوهر و صیب
 در خویش آنکه بگرد تو بگرد خورشید
 که رسد گذری قبله من از رخ
 تا کجا شرح ده مارج تو اسد صدر کبار
 پای بر نعمت تو نذر سر افلاک گذشت

در جهان همچو سها با و محقر مهاب
 همچو خفاش بر نیز و فلک بر مهاب
 عقده پر دین فلک آورده در مهاب
 نظر کباب بدانسانکه بود بر مهاب
 نور سیکه بوده تعبیه اندر مهاب
 و سه هم شب بدر قصر تو چاکر مهاب
 پر تو سه راه ترا نیست برابر مهاب
 وید آنکس که شب گفت مقرر مهاب
 ق جام خورشید یکی باشد و دیگر مهاب
 محترمانده کشد خیر و شمشیر مهاب
 هر شبی مطلع رحمت کند از مهاب
 چاکر تو شده باش که اختر مهاب
 مطلع فردای از دو حسن تو مقرر مهاب
 چرخ وار و ز رخ خوب تو در مهاب
 چه به ساگشته بدرگاه تو مقرر مهاب
 دور نبود که ز بند بوسه به منبر مهاب
 می نماید سر یا بوس تو اکثر مهاب
 بر نگون پیش تو آید مع افسر مهاب

سرور ابر تو همایون بود عید الفطر یا اطمی سبحان حمت و اقبالش باوق بر عدد داره مشهور و نظرا و را شعر من گریه پندی شودم روشن نام	تا بگرد و ایلیک بر سر محور مہتاب تا کہ خورشید درخشان بود اتور مہتاب تا کہ تانبہ بود باجمہ اختر مہتاب تا چہ خوب است جگہ تویہ ہر مہتاب
--	---

۴	چشم رحمت چو لبت علالہ کبشاہ چو عجب نظرے سوے سہا یکند اکثر مہتاب	۱۶
---	--	----

در مدح حضرت آقا سید علی صاحب شوستری مدظلہ

سید علی اسے شمع شبستان امارت روفق دہ آفاقی و چون حد مہتاب باشدی صد و گسال سلامت کہ بر ایت از فیض قدومت بچمن تازہ بہار است چون حکم تو بر چار حد و ہر روان است بر مسند فرمان و ہیت و شہت مسلم بر قامت تو فطرت شوکت شدہ زما مثل تو تباہ یک اسے اختر اقبال تو شاہ و گل غنا بشیدہ داران تو بتند یک مرد و لیری با میران تو کسیت تہانہ امیری کہ بزرگان تو بودند	چون بدر توی رونق ایوان امارت روشن ز جبین تو بود شان امارت آفاق سلامت بود ای جان امارت اسے نو گل نشاد اب گلستان امارت زیباست خطاب تو سلیمان امارت و ہست ترا بخت چو شایان امارت اسے دست تو و بستہ و امان امارت از اوج امارت مدتنا بان امارت سر و سمن و سنبل و ریحان امارت ذات تو بود و شہیرستان امارت از روز ازل صدر نشینان امارت
--	---

<p>فیضت پھر مردم آفاق رسیده من ہم طبیب از بیایغ عنایات تو چہ نیم عید رمضان باو بذات تو خجسته تا لازمه سروری آمد سر سامان</p>	<p>اسے ذوات تو کحل نما نشان امارت اسے نخل تو پر پیوہ بہستان امارت نریا بود از نشان تو سامان امارت ایزد تو بخت دسر و سامان امارت</p>
<p>۵</p>	<p>صد شکر ثنا شعلہ نمود از سر خوشت شد ذوق چشم نخت الوان امارت</p>
<p>در مدح مدار المہام اول مختار الملک سالار جنگ شجاع الدولہ مرحوم</p>	
<p>چشم بچو ذبیح میران است دل من مضطرب چو قبل نما مطلبم این کہ آن یگانہ دسر یعنی مختار ملک کصف جاہ است میر سپہ مصطفوی جده اوست فاطمہ ز مرا در س حکمت ز تو فلاطلون خرم و در سخا کور بودی ار امثال پیش این بہر دوست دربار محسن عالمی تو اسے جو آو حسن تدبیر تو نمود آباو</p>	<p>سایح و ہر جاے قربان است یار رخ سوسے خویش گردان است شاو و خرم ہمہ قربان است ہم خداوند ہم خداوان است ماہ برج علی عمران است نور چشم حسین ویشان است پیر عقلمت او بیب لقمان است بذل عاتم ز تو پیشیمان است آب از شرم از نیشان است گردنم زیر بار احسان است ملک کمر بند چون گلستان است</p>

<p>است دست حمایت بر پشت آباد است همچو سیع قضا موشن است القدر دولت که هر طی کند سطح آسمان چو زمین مر نونیت پیس گردون را خشم تو هم تنی ز رحمت نیست دولتت کسر با وج میدارد عبد اضحی بدست ما هر سال - و شمت را چنان کشند و کشند -</p>	<p>پس خود ضعیف نیستان است دم تیغ نزنند بر آن است دم زنده پیش تو چه امکان است که سمند تو برق جولان است حلقه گوشش نعل بیکر آن است ابر گردون دلیل باران است سوز تو هم سر سلیمان است شیوه مومن و مسلمان است فدیہ گو یا بعید قربان است</p>
---	---

۶	<p>شعله گرم دعاست در حق او همه عالم تن است و او جان است</p>	۲۷
---	--	----

در مدح نواب سالار کبک شجاع الدوله مختار الملک بجادر

<p>شد چشم مست یار سفید و سیاه از یاسمین و سنبل و گل بست باو صبح چون نرگس و شقایق و سوسن بترنگ همه فلک چو کافذ ابری شد از شفق بزن تو فلکند سنبل و نسرن و نترن ز نگین معانی از دل من چون بجایغ</p>	<p>چون گلشن از بجار سفید و سیاه و سرخ گلزار را انگار سفید و سیاه و سرخ شدر و سبکسار سفید و سیاه و سرخ گر و پیر و زرگار سفید و سیاه و سرخ شد سخن لاله زار سفید و سیاه و سرخ گر و پید آشکار سفید و سیاه و سرخ</p>
---	--

نرسیم نثار سفید و سیاه و سرخ
 گردند باکر بار سفید و سیاه و سرخ
 گردند انقحار سفید و سیاه و سرخ
 شد موج روی کار سفید و سیاه و سرخ
 آید نظر جو بار سفید و سیاه و سرخ
 باناله هزار سفید و سیاه و سرخ
 انگشت زینها سفید و سیاه و سرخ
 شد رنگ ذوالفقار سفید و سیاه و سرخ
 شد و شست کارزار سفید و سیاه و سرخ
 باشد یک قطار سفید و سیاه و سرخ
 ریزد بکشتار سفید و سیاه و سرخ
 چون ابر نو بجار سفید و سیاه و سرخ
 خون با چشم زار سفید و سیاه و سرخ
 کاسے از نو کا امگار سفید و سیاه و سرخ
 چشم ز شطار سفید و سیاه و سرخ
 آور و گل بجار سفید و سیاه و سرخ
 گردید اشکار سفید و سیاه و سرخ

مدوح بنده پرورد و صدر زمانه را
 اسے آفتاب قوس قزح وار گرد تو
 داری چو در نظر همه نیز نگاہ دہر
 با خوبی طبیعت رنگین ز کج عطر
 تیغ سیاه تاب تو خون عدو چکان
 نے سرو باغ نے گل الوان و میدانی
 از خوف و از لیاظ تو وارند و در ہا
 آلودہ شد بخون عدو سے سپردن
 روز غرا چوروسی و زنگی قتل شد
 جازہ ہا سے جرح شفق کون سواریت
 در بار عنبر و در و در جان برای تو
 از بس ز فرط شوق شمع چشمین
 از شرم گوئی گوئی کرم ہا سے دست نکست
 روشن بود ندان تو رنگ طبعین
 در راہ وصل شاہ مقصد و گشت دست
 بستان طبع بندہ بشان غلو تو
 در مدح ذات پاک تو این صبح مطلیعی

<p>آمد عجا ربز و سفید و سیاه سرخ از رنگ مانی است که دار و کتاب هم هر دم زمانه جلوه دهد رنگ در نظر</p>	<p>ملاوس وار نیز و سفید و سیاه و سرخ نقش و نگار نیز و سفید و سیاه و سرخ مانند مار نیز و سفید و سیاه و سرخ</p>
<p>۴</p>	<p>۲۶</p>
<p>در مدح صدر اسلام تو اب مختار الملک و جبار</p>	
<p>اے بهر روان کوی تزار بهر آفتاب دیوانشگان روئے ترا ندید بافتاب باش در عکس عارض تو آب صاف فعل هر قطره دارد از کف تو گوهری کجیب خلق ز ما ز راهی و طیب است هر شام که حکم شب گیریش دبی از یک اشاره تو بگذار روزگار گوید دعای دولت فرمانده کن مختار ملک و جاه که از نور و جواهر هر صبحم به رحمت آن شهر ابریزم</p>	<p>استان صبحگاه ترا ساغر آفتاب گشت گمان کوی ترا جاگر آفتاب گر روز نور طلعت تو انور آفتاب هر فرسده دارد از رخ تو در بر آفتاب فدات را چنانکه بود در بر آفتاب از ماه نوا طاقه ز ندر بر آفتاب هر صبحم که بر ز ندانم زاور آفتاب بمعدن زبان بزنگ گل احمد آفتاب گیر و فروغ بزنگ گل خضر آفتاب این مطلع بلند کند از بر آفتاب</p>
<p>اے از کتاب مدح تو یک دفتر آفتاب وزیر عطای تو یک گوهر آفتاب</p>	

این قصیده در ردیف بانی بایست از مطلق کاتبه و ریاضی است

نورِ کرم ز نامِ سیر با سعادت
 اسرارِ غیب در دل پاکِ نبوت
 کیوانِ سلام پرورت از دور میکند
 از شوق بدست تو که مدوح عالم
 آواز و عطای تو مشهور عالم است
 حرفِ ثنا و مدح تو تصویر می کند
 رستم و لایق قهر ز زمت پان کسبم
 در پیشه که پائے خدنگ تو سر کشد
 سوز و بروز مهر که از برق تیغ تو
 بار و صدق هر که به محسوس تو دم زند
 تا بگردستان تو و در شمنان تو
 فرق مخالفان ترا با در روز و شب
 بزم سوا نشان ترا با و حسب بنگاه
 کاظم علی شعله بگذارد هر تا

تا بد چنانکه صیوم از خاور آفتاب
 باشد چنانکه بر فلک خنجر آفتاب
 چون باشد که سحر نماید بر آفتاب
 چون شاعران شده است شاکر آفتاب
 ز انسانکه بر زمین بنشانند ز آفتاب
 با صد زبان چو خامه صور مگر آفتاب
 چید بسم چو غنچه نیندند آفتاب
 از بیم چون عقاب بریند پر آفتاب
 از ابرگر سبز کشد بر سر آفتاب
 نماید سج دل شودش در بر آفتاب
 گاهی کشد پایله و گه خنجر آفتاب
 تا وک شهاب و گرز مشهور آفتاب
 بنا سپهر و شفق و ساغر آفتاب
 گوید شناسه صدر کرم گستر آفتاب

ق

۸

از طبع نازک تو که خوشایند طبعی است
 خواند هزار مصلح نگین ترا آفتاب

۶۲

فقیده مدح دارا لیسام ناصنی نواب مختار الملک موم
 شهسنان از و هر و آمد نو بجا
 از صفا شد رنگ جنت چو بجا

دیدہ نرگس لطیف گلستان
 طرہ مستنبل بہ سخن باغ و باغ
 لاله اندر کوه و دامن زین شایط
 عارض سوری نگر بر طرف باغ
 جلوہ گر آن یک چور و گلرخان
 لبیل شوریدہ دل بر شاخ گل
 چون کف کف اسخنیب اندر چمن
 نارون شد چتر زن در بوستان
 زین شغف شد پیکر شمشاد شاہ
 ای سر سودا می پژمرده جان
 تا بہ کے ذکر و چشم فاش ساز
 سوسن اگلن نگر بر طرف باغ
 سابقا بان ہمیشہ دمی دغوشی
 جام می خوردن بہر و تہی نکو است
 روئے گل دیدن بہر جا خوش است
 داور جہشید شوکت آنکہ زد
 مسد ر عالی قدر و والامرقت
 محشم دیوان کہ چون فاش شو

چون دو چشم گلرخان مستخار
 بچو زلف دلربایان مشکباہ
 روشنی کرد از چہ سراخان مشکباہ
 قامت سہر و سہی در جو سہار
 پاگل این یک چو عاشق بر کتاہ
 نقد پرواز ست ہر سو صد ہزار
 بردعا تراشت کف دست چناہ
 سترن ناز کبدن چون جسم یاہ
 ہر طرف در زمزمہ صلصل چوسار
 وی دل اشیرودہ پہودہ کار
 تا کجا وصف دوزخ مشکباہ
 دہ زبان در مدحت فخر کباہ
 برقع از گل گیر و جام سے پداہ
 خاصہ در عہد اسپر نامدار
 خاصہ در بزم وزیر کاملاہ
 نوبت خوبی ہمہ شہر و دیاہ
 آن وزیر مملکت گردون وقاہ
 نامہنریدہ در زمانہ گردگاہ

آن دقایق مسیح و آن حکمت آداب
 اثناب بسر زمان و پیرکان
 آن شجاع الدوله و مختار الملک
 سرور بسرام رام و شیرگیر
 لطف فرمائے کہ از خلق خوشش
 بودے خلق او بہ ہر او صبا
 نافذ میریزد عند الہی
 گردوز بر خس نسیم خلق او
 شد جهان ازین او بنع نسیم
 بر علو حباب او ناز و فلک
 می کند شاہین عدلش یاد
 میدہ و شہباز پاسش جای امن
 طیر و وحش و انس و جن دوام و
 عدل و انصافش کہ با و انا بود
 جز بدامی او نکشاد و لب
 زہرہ در بزم نشاطش فزینج
 بزم اور احمد گلستان میند
 اہل بزم اور منسبح وہم شریف

آن شجاع محسود آن صوت شاعر
 اثناب ہر مقام و ہر دیار
 آن وزیر اعظم و صدر کبار
 صفدر بہ شتم کش و دشمن شکار
 عطشہ مجیدہ است در معشر بیمار
 گر عبور آرد سوئے ملک تبار
 بر قدم ہائے و سے از پھر تبار
 گل بیار آرد سے خس جانی قار
 شد و کن در محمد او نسیم لایا
 برورش خورشیدی سایہ عینا
 پر شکستہ صوفی را از ظنلم مار
 شد مرغ پیاک از چنگال سار
 برور او یا مٹشند این جہل بار
 مانع است از عدل کسے یادگار
 قبل ادبستان و کیمک از کویا
 مشعر بر خوان فضائش زین خوا
 محفل اور ارم کین گوشش وار
 جم و قار از دستہ یہ دن اقتدار

ساقی بزمش چو زبان چل
 آن عقار خوش کردگر لفظ
 آب حضر از چشمش اشک یک آبجو
 حیزا آن کشورے کش اوست صد
 روز بان کلاب نے گلنگ اور
 پائے ہفتار و چور میدان کین
 دست ہفتا ند چو بھسوار و گیر
 جاسے بگزیند چو اندر مین
 جز بہ مفر استخوان ناوردہ رود
 فوج اعدا جگہ گراثر در دست
 با تن نھا ہم او ہا شکرے
 تا تو ہستے ایکہ باسنے تا ابدین
 چانگیں و جز بقلب شکرے
 سے خلائیق را ورت پشت و پا
 ساغر چشم بوزار بس نھی
 نیست کس را شاوگان را شکرے
 نیست غیر ذات بی ہتائی
 نیست عین و گہتا مارا و سے

برکشش از مہر و مہ جام عفتا
 او نشد بر سنگ آید ورنخواہ
 سلسیل از جدوشش یک آبشا
 مر جبا سے شکر می کش اوست یا
 می کند در جنگ کار و ذوالفقار
 غاشپہ گیر و بدوش اسفندیار
 رستم آرد و کسند گیر و وار
 قلب اعدا را از نصف بریا
 کر گس پیرش چو گشتہ طمرہ خوار
 او بر آرد شان و مار از روزگار
 سے نماید آسمنہ ناید از ہنرا
 شمع کردہ بادم تیغ تیرا
 نے کشاید چرخ مخالف را حصا
 و سے پناہ و پشت تو پروژگار
 قلب شعلہ لبکہ شد از حد نگار
 عینہ لطافت تو ای نیکو شعا
 کشش مگر بندم بجز دست ہنر کا
 کشش سنا از آریم ہر دم پایا

<p>و اتقد اصد قرن دیگر بگذرد شکر احسان تو تا جان در بدن محران خوبی که ذاتت زبان شست تا بگریه رخسار خست و حین دشمنت گزیده چون ابر نظیر بر سر بر عسزد و جاه و تری</p>	<p>نکستی آید چو تو از لطن حساب باشدم هم ستم بجان منت گزار از سرم دست عنایت بر داده تا سرود آرد بحد گل سزار دوستت خندان جو گل در لونه باشش دایم چون تو است بر فرار</p>
---	---

9	دوستان را می نشان بالا می تخت دشمنان را سیکشان تا یامی دار	۲۱
---	---	----

الصفا

<p>حذر که خفته خوابیده باشد بیدار صف مژه صف محشر نمود زیر و بر قدش که راست چنین آفریده است مهر نضی که ازین ذوالفقار تر ساغر اراده شده ترکان که است سلاح مگر خصمیش اندیش نیست در دلش سپهر مرتبه سالار جنگ و لیل ملک امیر این امیر و وزیر این وزیر سراج عالم و مهر فیروزت ملک</p>	<p>نگاه بارش بزرگ سر مگشت سوار که هست ترکش تاوک بدوش فرخ شمار سنان تیر بود با که نیزه خوشخوار شاه بست به تیغ دو دم دره ابر کبار بود خون من عاشق حاکم انکار کنون که پشت و پناه من است صد کبار بهرشان و بهر آشنان هر وفار ملازمان در شش فرج دار و شمشیر سپه نواز و سپه رور و سپه سالار</p>
---	--

بیشتر تمیزند در میان ترک و کفار
چو آهنگ از هم تمیزند در میان

تشنه چنان قدر انداز که سب نمید که او
 صفالی بشت بهم دوخت نمک در دهان
 ز عدل تو نبود خاکمال موزی ضعیف
 درستی تو چنان مومسایه دارو
 نه متصل در میان سبار داین که مجده
 چو پرورش کن عالم توئی خداوند
 دعوات جمله گویند زنده زنده دعا
 وسیله تو خواهم و طیف و طلسم
 کنی چو ز میثم ایجد انگان بسلم
 مدام تا بوز از ماه و مسرفق و سر

دوم نوریست چو بزه کرد استنا سو فار
 که سفته ناوک دلدوز شد شربت نار
 بیایه پیل زبردست ز سر و آزار
 در صفت و راست نماید دل شکسته و زار
 ز شرم جو گفت آب ابر گوهر بار
 بلطف گلوشه چینی زمین در مرغ مدار
 مراد جمله بر آری مراد بنده بر آری
 قدیم فدوی مورقیم خلوص شعار
 سباد پرورش شعله دور آرا تیار
 مدام تا سر دورست گنبد دوار

۱۶	بود زمانه مخالف مخالفان ترا نجوم سبع کلام تو بر فلک سبار	۲۱
----	---	----

در مدح عالیجناب عبدالقادر صاحب دارالحدیث همدان

آفتاب ز روی تو آشکار
 اسی افضل زمانه و کلماتی روزگار
 زید ایشان اقدس است اسی قدوه زبان
 ای انتخاب جمله ابرار تا مدار
 اندام شد بذات تو در جگ آصفی
 خالق محمدی گرم مرخصی کلمی

بر صحنه زمین ز نور رونق بروی کار
 وی صدر فیض سخنش جهان و فلک و قمار
 این مطلعی جو مطلع خورشید نو بار
 چشم فلک ندید کی چون تو در هزار
 امداد جگات یانیت خطاب تو آشتار
 از حبه نمیر تو چون مهر سحر آشکار

خورشید آسمان سخا و کرم توئی
 در عالم و خلق و لطف و کرم ای سپهر قدر
 هر غنچه بویک از تو شود گل که داد داند
 با سنگ نه سپهر بود با وقت آرد تو
 بالصدق اعتصام سبیل الملتین نمود
 در نافه بوی مشک شد از شرط شرم
 کشت امید خلق ز خشکی شود خراب
 چون نیک و بد خوش از تو نباشد در
 من هم یکی ز مدح سرایان ذات تو
 فکر سخاوت تو بود فارغ از میان
 امیدم آنکه یک نظر سوے من کنی
 یارب مدام عید صیاست خجسته باد
 چاه تو در ترقی و بخت تو در طلوع
 امید گشت حاصل و بخت سعید یافت

از مهر و لطف تست جهان جگر کا گار
 یکت نافریده مثل تو حق صدر بر دوار
 چون باد تو بسیار به سنت کشتود کار
 سنجید سرد و در راه چو بهیران اعتدال
 بر کس که زد بدامن تو دست استوان
 چون گل شمیم خلق خوشت یافت انتشار
 مانند ابر تر چو نباشی تو آبیار
 فرد لیت انتخاب بدیوان رفد گار
 هستم بی ز شمه لطف تو خواستگار
 ز ریاضت همچو گل کعب جودت نبوبار
 تا وار هم ز گردش گزیدن سفله کار
 فرخنده باد عید چنین عید صدزار
 عمت زیاد و نام تکوی تو بر قرار
 بر کس که در حضور تو آمد امیدوار

گاہی تشعلہ ہم نظر از روی نفحات
 تا کامیاب گردد و خوش شود و کامگار

۱۰

۱۱

در مدح عالی جناب ثوابت محسن علجان بهادر

بستی هر ترفیع نکن وقت کارزار

اے پید صبح لب و حیدری شمار

خشم افکنی وصف شکنی وقت کارزار
 حضرت علی امجد و اعلی است جد تو
 فرزند برگزیده شاه نجف توئی
 خلق محمدی کرم مرتضی علی
 قول امام جعفر صادق ترا سندی
 شد تا سحاب کرمت تو گرفتار
 در علم و خلق و لطف و کرم هم پر قدر
 من هم کجی زیدح سرایان جد تو

بخشید و انفقار ترا شاه ذوالفقار
 اے صدیق خشن جهان و فلک وقار
 در جود و خلق یک عصری حسین وار
 تخمیر در سرشت تو فرمود کردگار
 در دین جعفری ز تو رونق برد کار
 برد آبروی ما بر شش میان قطره بار
 مثل تو یک ندید کسی صدر زدو قار
 استم علی ز شمه لطف تو خواستگار

از التفات یک نظر سے سوئے متعلقہ کن
 تا وارید زگرد شکر گردون سفلہ کار

۱۴

۱۳

در مدح تو ایضا کجک شجاع الدوله مختار الملک مرحوم

قدائے چشم تو بہت آہد ایگان کسین
 شجاع دولت و مختار ملک آصفیاء
 بہار شریفہ چشم و عانت گردید
 بیاض نعتی و چشم بہار بر رخ نعت
 بر اسی کشتن خشم تو ایسی بیخ نعت
 شکفت غنچہ زر کس ز باو بہر شمار
 درین زمان طرناک چون تو دار کس

ز دیدنش شدہ حیران بہ بوستان کس
 شدہ بدین تو چشم گلستان کس
 شکفتہ گشت بہ بہکو آرزو کس
 بود صباغ بفرق تو گلستان کس
 خط صلیب شدہ آبرستان کس
 کہ دست بست ز حکم تو باغبان کس
 ندید چون تو سکند درین جہان کس

<p>در شوق دیدن رو تو چشم مشبهت ز سوز کشت زوز و با و مهرگان در باغ ز روی خوب تو گردید در خیالت گل بر او وصف تو شد بر گاه و غنچه زبان به عید افغنی هم تا با باغ مسلح و حرق رخ تو با وز چشم بر جهان محفوظ</p>	<p>بر آستان تو گردید دیدن با نرگس بود ز لطف تو سر نیز در خزان نرگس در دست جود تو گردید ز نشان نرگس ز بصر مع تو شد غنچه چون دهان نرگس و هر ز دیده قمر بانیان نشان نرگس شکفته در چمنیت با و با و ان نرگس</p>
---	---

<p>۱۳</p>	<p>و عا ک شعله بود تازه باش چون گل تره باغ تا و بد از تازگی نشان نرگس</p>	<p>۲۴</p>
-----------	--	-----------

<p>در شان مهر سپهر عرفان مولوی حافظ محمد شمس الدین صاحب فیض قدس سره بهر ماگر گذارت افتد اندر کوی فیض کعبه رباب عرفان است ای دل روی فیض تقبیر از شعله برق تجلی روی فیض باز باشد چشم نرگس بگردیدن سوی فیض خون بدل افتد ز ششام شک شعرا و در صنایع هم به رایج بود کامل و شگاه دست شعرا حبیب معنی چون کشد سوی شهسواری همچو او در عرق تحمیل نیست حلقی و در سینه اش علم تصوف مکتوب است</p>	<p>از نیاز مستمندان و منداری سوی فیض لیلۃ القدر اهل معنی را بود گیسوی فیض جلوه گاه طور سینا یابی اندر کوی فیض سرو گلشن پای گل از قامت دلجی فیض هست از شک سخن مبین و سخن مشکوی فیض یک تن از رباب نیست نیست هم عهدی فیض اهل معنی نیست اعجاز یزد و با زوی فیض تا عنان تو من ز کمر است و تقابوی فیض فرق از رباب تصوف هست بر زانوی فیض</p>
--	---

باشد اطراف هزارش و حدت استکار
 که نوازش با غریب و گه تو اضع با فقیر
 چشم حق بین و لکن و از وید تحقیق بین
 شاه مقصود معنی جلوه گر بنیم در آن
 انگشت گلزار حبت را سخاوتیم از صبا
 قانتش را کی دم تشبیه با حر و بنیان
 بجزر هلال هرگز می نه بنیم سوخته چرخ
 سجده منها بعد ازین ایدال بحراب حرم
 گنماید یک توجه دره گردد آفتاب
 همچو رستان و در هوشان شود در وید
 چشم و اسب جوان ماند از هم ای نفس
 نیست هرگز نسبت زنگ شش با نگ گل
 حلقه نوز تجلی شد محیط خانه دشمن
 این سکه ای اهل عرفان هم سماعش بد

است انوار شبلی اطلی رندی فیض
 در جهان دایم همین بوده است خالق وجود
 جلوه گر نور اطلی در رخ نیکی وی فیض
 صاف تر از آینه دان آینه از انوری
 در مشام بارسان یک شمه از بوی خوش
 حد هزاران سر در زبان بر قد و لجه
 چون هلال عید باشد خم ابروی فیض
 بجز طاعت شد نشاط قخم ابروی فیض
 هر که بخواهد به بیند آید اندر کوی فیض
 نشو و نمونی خوشعل و ذکرهای و سبوی فیض
 تشنه گر باشی منجا به آب از جوی فیض
 به زبوی مشک و عنبر است بوی فیض
 آفتاب معرفت تا نهد در مشکوی فیض
 شد هلال و مهر یکجا از رخ و ابروی فیض

شعله اگر قرب خدا خواهی بیا و ۱۹۹
 مهر عرفان جلوه گر در گنبد مینوی فیض

۳۱

۱۲

ایضا

اند و حقیقت است همیشه لقا به معجز

در چشم ظاهر او چه نماید فاسد سخن

آمد و در سوستان خدا آشنای فیض
 سر بر گشت باغ سخنها ز فیض او -
 در بحر فیض غرق شود کلاک فکر من
 از تنم شده است دولت باطن بوی عطا
 از آنکه هست خواهش ویدار او بدل
 تقایم چون زمین جهان شده باقی در آن ^{چنانست}
 او مولوی عشوی و عالم رموز -
 بهر نکته و حصول از و کرد نکته
 شد از خدا خزانه باطن بدو عطا
 روشن سخنوری شد از و همچو انوری
 او در عروان معرفت و پای سلوک
 او عاقبت سعادت و مقبول کبریاست
 از ذات اوست سر مو شده تبار
 گر رود تعین خود آنکس ز دل
 اشعار آبداری این مبدی خبر
 ذرات همچو منور اند که هست
 ایدل بیابنجل این صاحبان حال
 اندر قباک اوست مدون معرفت

باشد بحال فیض چه لطف قدری فیض
 در گلشن جهان چو زبیده هوای فیض
 ایدل ز تم چگونه کنم من تناسک فیض
 فخر شهان عصر بود هر گدای فیض
 یارب و رانمای بزودی تقایم فیض
 پس تا ابد روز را نزل شد تقایم فیض
 آمد کسی نه در نظر من سوا فیض
 جاری است بکسان هم فیض عطا فیض
 باشد حصول دولت عرفان بر فیض
 الحق که تا بچرخ رسیده صلا فیض
 از کلاک من ز تم نشود کتھای فیض -
 واجب بود بر اهل طریقت و لای فیض
 از هر وحدت است منور قبا فیض
 پیشی معانی تو رخ خوش تقایم فیض -
 شد بر آن نکته وری متبد فیض
 این مملکتها نکته در آن مشبهای فیض
 تا بگری بیدیه باطن تقایم فیض -
 مملو بود ز تر بود بعد عباس فیض

<p>با آن کسی که زو محبت بباخت او</p>	<p>با آن داووشش ضرور بود در وفا فیض</p>
<p>۱۵</p>	<p>شعله اگر چشم حقیقت تو بگری کشوف بر تو جلد شود ماجرای فیض</p>
<p>سخن قرین مست و منم قرین سخن چو مستجوئی نمائی در تخمین سخن بپیشش بگفته و سان است بهترین سخن جناب هر سپهر کلام ششم از این زخم چگونه زخم خرد و سه انگلا آتش فصیح گشت و بیخ است جمله یوانش نمایید او سخن ناز از سخن نازان چو شمس وین که زخم کرد نقطه عرفان چو او بگریخته او ستاد نکته دران ز عسکری که باکش نه ذهن او برسد بین بین که زو صفش در تخمین دارم ز باغ مدح وی اینک بدارم که بود زخم چو کرده ام این نکته سازد مغزش چو ذات فیضی که بوده است نغمه درین هر آنکه چنانسی قصه خواهد در سپهر شد</p>	<p>ایضا ز مدح فیض شدم آسمان نشین سخن ز وصف فیض طلب کن زرتین سخن که آفرین بنمایند سامعین سخن - که روشن است ز فیضش در بین سخن که کتب هست نجاتم از دنگین سخن که شعرا در همه طوطی شکرین سخن بدست او است چه مشوقه حسین سخن چو مهر تافته بر چرخ چارین سخن که هر کسی است ز شاگردش ازین سخن هزار سال شود کس چو در کین سخن چو شب شبیه و مثل گوهر سخن سخن سطر است چه گلهای سینه سخن سخن شده از طایفه تخمین و آفرین سخن شده ز نکته و رویش آسمان زین سخن گویی که درین جا است انگبین سخن</p>

<p>چو وصف او نویسد ز خامه هر انگشت شده حصول بد و خرمی ز اشعارش بشعر و ادفصاحت بدو آن استاد مقدس است عجب شین نام شمس الدین مقوله ایست که مردان چشت اهل بهشت چه نازین سخن حسن یافت از فیضش سخن ز فیض برفت کلام فیض بروج زا استاد می او ذره آفتاب شده</p>	<p>چو دست به حرکت دان آستین سخن چو شاعر که از او گشت خوشه چین سخن که مثل او شده پیدایه نکته بین سخن که سر بلند ز فیض وی است سین سخن نصیب و بجان است حور چین سخن که حسن یافت ز فیضش چنان زمین سخن ازین جهت بخصیض است نکته چین سخن جناب فیض نمود آسمان زمین سخن</p>
---	--

<p>۱۶</p>	<p>نمود ناصیه ای پایش ای شعله ازین جهت شده روشن چو ماه چین سخن</p>	<p>۱۷</p>
-----------	---	-----------

در مدح عالیجناب معالی القاب اولاد جناب در دام اقباله

<p>ای خداوند عمیم الاحسان معدن حوصله و همت جود هست از ذات تو امداد بجنگ بهر و صفت بچمن بکشاده گنج بی حدت حق روزی سو تمن هستی و بس می خلاق</p>	<p>کرم مرتضوی از تو عیان منبع مرتبه و شوکت نشان نیست یک چون تو مبدل بزبان سوسن باغ صد و بیست بان که شمارشش عطار دمنون عالمت شاگرد لطف احسان</p>
--	--

بسی آید سران در حدیث

مهر و مهر برد تو کار بکف
کف و بخشش جوهر بارت
چو تو با هست و باذل عاشنا
گویی در زرم ر بوده از سام
باشش پسند عمر و اقبال
فوج و جاگیر و خطاب و نوبت
چار سو حکم تو باشد جاری
باغبان از لی حفظ کند
تا جهان است سلامت شاهی

دست داری تو ز رویم نشان
آبرو برد ز ابرو نشان
مهر و مهر دیدن چرخ گردان
در سخا بروز حاتم چو گان
تو جوان عقل جوان بخت جوان
روزیت با در خلاق جهان
تا زرد باد و بود آب روان
چمن دولت از باد خزان
بس مبارک تو عید رمضان

بر کتب نجومی و در علم حاکمان

۱۷

برد عاشقانه کند ختم سخن
که بدحت بلاوش گنگ زبان

۱۳

و ۸۸

ایکه اوج پایت بر ز چرخ چینی
دست گوهر بار تو برده زمینان ابرو
در برابر پهن دریا از دو قطره بیش نیست
قهرمان تو کند مجوس دایم زیر آب
تا فو مشک خشن را خون فتد اندر بگر
آن سمند برق رفتار ترا در تنگنا سے

وز کایوان تو انورند مهر انوری
او صدف پرورش شود تو صدر عالم پروری
قلزم جود تو دارد آنچنان پیناوری
رخت گل تاراج گردد گر ز باد صبری
گر کند از خلق تو دعوی لطف و مهری
هست در جولا نگر اینک سپهر اختری

ایچنان ایصدر دیا اول تووالا گوهری
 غیر از فهم رسائی تو نیا بدشتر می
 هست گوهر بار از رحم تو ابر آذری
 زان سبب فرمان بردار انسان و هم جن بری
 هست در دست خور و مغزف دیوزه گری
 مثل او باده ترا خشننگی و داور می

شد فیض فرق تو عزت در شهوار را
 ای سبوح شرف در سخن ایچ کس
 میگد از دینیت خشت دل برق و شهاب
 حکم تو از بس که چون حکم سلیمان آمده
 هر صبا و هر سا بر آستان عالییت
 نور افزائی کند تا چهره پر از جهان

عاسدان دولتش را شعله بس خفاشش
 و از گون بختی نگونساری است با صد بری

تم القصر

س با عیات فی النعت المدح

وصف تو فزون بود عقل و ادراک
 حق گنفت بشان تو و ما ارسلاک
 و از رحمت ذوالجلال معبود توئی
 که حضرت قدس است منظور توئی
 چند آنکه کنم وصف تو زان افزونی
 ذاتی ز صفات کبریا مشحونی
 واللیل بود دعوت و رویت الطور
 در پرده میم احمد استی مستور
 اقبال و حیات روز افزون با
 بر فرق تو فضل رب چون با
 رویت ز می نشاط گلگون با
 بر فرق تو فضل رب چون با
 در محفل عیش دور ساغر باقی
 راجه باقی لطف گستر باقی
 ما با حسن است عشق رشت باقی
 بر صدر بود راجه باقی باقی

وله

وله

وله

وله

وله

وله

وله

اسی باعث ایجاد زمین و افلاک
 تو رحمت عالمینی اسی احمد پاک
 آنرا که حق آفریده از نور توئی
 لولاک لما خلقت الافلاک خطا
 اسی نور رخت تجلے بیچونے
 تو احمد بے میمی و بے عین عرب
 از نور چو ساختت خداوند غیور
 هر چند که ظاهر است احمد نامت
 عید اضحی ترا همایون با
 دیوان دکن جناب مختار الملک
 عید رمضان ترا همایون با
 مختار بسند وزارت باشی
 در باغ جهانست تا گل تر باقی
 مانند چمن همیشه ماند سبزه
 تا گل جام است و ابر باشد باقی
 ما معشوق است و ناله عشاقی

قطعات تواریخ تهنیت

<p>ز به مختار ملک آصفیه به مایون اختر برج عفاش جگر بند است و نور دیده او مرتب کرد بزم جشن شادی بشعله سال جشنش گفت مالف تاریخ جشن همین آناه شعله گفت</p>	<p>دیگر</p>	<p>مشیر دولت و شمع وزارت که باشد اسم او مستور عصمت بسم الله خوانی شد ارادت بصدریب بصد تکین وزینت مایونش بسم الله وزارت اقرار با اسم ربک الا علی باوند است</p>
--	-------------	--

قطعات تواریخ سسفرانی خاتم و جواهران سس کار آصفیه

<p>نواب مختار ملک دکن شد رقم کرد شعله سن سرفرازیش صبیهداد سلامت علی خان راجه خامه شعله رقم کرد سن میلادش کرد عبد الکریم صاحب صدر شعله تاریخ عقد کرد رسم نواب حسین دوست خان ناکج شد شد صورتی و معنوی ز شعله تاریخ نواب که او یار نظام است دم جنگ پیدا شده فرزند تو گوئی که سحر گاه</p>	<p>دیگر</p>	<p>عطاز آصفی دل نکین و جواهر رش یافت حاصل نکین و جواهر حافظش سوره یسین و تبارک باشد شادی سالگره نیک و مبارک باشد طوسی فرزند نیک و پاک سیر شد احسن وصال شمس و قمر ماه شعبان چو آمد از فضل صد هشتاد و چهار و یک هزار و دو صد نامش ز جگر بند خوش طوار بر آمد از برج اسد مهر پر افوار بر آمد</p>
--	-------------	---

المتة قد که نکو بخت و نکو نام
 تاریخ ولادت قلم شعله رقم زد
 قاسم یار جنگ عادل شد
 سال تقویض کار شعله نوشت
 حافظ عبد الله مشفق به است
 سال وی این صورتی و هم معنوی است
 مرجبا معتمد الدوله بهادر که چو او
 سز دای زمره ارباب خردگراور
 سال این خدمت خاص از دل شعله زد
 مرجبا معتمد الدوله بهادر که شده
 شعله تاریخ کبر آیدش کرد رقم
 مخاطب گشت از سرکار عالی
 رقم زد شعله تاریخ خطایش
 مشفق من حافظ بی مثل عبد الله نام
 سال میلاد سعیدش گفت شعله چنین
 بحافظ شیخ عبد الله صاحب
 رقم زد شعله تاریخ ولادت
 حسین دوست که خان و بهادر و نواب

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

نیکو سیر و میمنت آتار بر آید
 از بحر عطا گوهر شهوار بر آید
 نجبا پرور و شرافت و ^{۱۱۲۹۸} ~~دوستی~~
 صدر بزم مرا فعه نیک دوست
 عقد خود از نصرت پروردگار
 دو صد و هشتاد و یکی بر هزار
 نامه یک در شهوار دگر در کف دهر ^{۱۱۲۸۱}
 صدر عظام جهان گویم و صدر صفیر
 وی بود صدر همه ملکات آصف دهر ^{۱۱۲۸۲}
 صدر مجموع صنادید بلطف شاهی
 همدم و معتمد دولت آصفجاهی
 سیادت مرتبت اکبر علی نام ^{۱۲۶۹}
 بود خان و بهادر نیک سرجام
 حق پر دوش که پیشش قدریو گشت ^{۱۲۸۵}
 گشت پیدامصلح الدین نام سعدی دوم
 عطا حق کرد و فرزندان گرامی ^{۱۱۲۸۵}
 جلال الدین ثانی هست و نامی
 خطاب دست چو خورشید آسمان پید ^{۱۱۲۹۲}

خدای غر و ملبش پسر کرامت کرو
 چو عمر خضر بود سال زندگانی او
 پنجاه پیر خرد سال این ولادت گفت
 مولوی محمد صدیق
 شعله تاریخ سر فرازی گفت
 چون محمد سعید خان صاحب
 شعله تاریخ نصب خدمت گفت
 شوکت آبا جافظ عبد الله اهل فضل
 تاریخ گنت شعله ز روی بشارت
 دانش پژوه عا فظ عبد الله اهل علم
 تاریخ سر فرازی او شعله ز در رقم
 سعادت علی خان صاحب
 سال میلاد کلک شعله نوشت
 مرزا که بود فدای علی بیک لقب
 تاریخ ولادتش شد از شعله رقم
 خوشا این مرزا فدای علی
 نکو سال فرخنده اش شعله گفت
 عقد سعید عطار رحمن بست

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

نخست باد که شد شمع و دودمان پیدا
 و جو و او بجهان باد جاودان پیدا
 بسال حال شد احمد حسین خان پیدا
 بهت در علم و فضل لاثانی
 صدر عادل بخرد دیوانی
 عدل گستر بصد خوش اقبالیت
 رکن بزم مرافقه عالیست
 شد سر فرازی یافت چنین خدمت
 تو نایب عدالت دیوانی بزرگ
 شکر خدا که عمده ارکان اصفت
 وی نایب عدالت دیوان اصفت
 حق عطا کرد دخت مه مانند
 مهر و شش صیه سعادت مند
 ایزد پسرش داد پسندید صفت
 عباس علی بیگ بنفرو شوکت
 ز بسم الله اشش شادمانی بشد
 بیس نیک بسم الله خوانی بشد
 یار شش اقبال و هفت اختر دوست

زمرہ پہلو سے آفتاب نکوست	شعلاہ تاریخ عقد نیک نوشت
قطعه تاریخ بسم اللہ خوانی صبیہ و نیر اعظم نواب مختار الملک	
کز سخایش جلا عالم شد غنی شد ز بسم اللہ خوانی روشنی آب شد از شرم ابر بہنی	آن وزیر اعظم و مختار ملک چون بقلب کو ہر درج عفاف شد روان دریا سے جو دو کرمت
خواندن از لب بسم اللہ ہمیں کز قد و شش سعادت است قرب صبیہ فرخندہ بلند نصیب	سال شادی گفت شعلاہ سرور دختر احمد حسین را حق داد سال میلاد نیک شعلاہ نوشت
کہ مثل او کس نے دید و نشیند بگفتا صبیہ فرخندہ گردید	کریم موسی احمد حسین است سنہ میلادش شعلاہ بالف
خطا بے یافت از سلطان بہادر سپہدار و قوسی دل خان بہادر	ز سبے فیض محمد خان والا رقم سال خطابش کرد شعلاہ
بدریا سے شجاعت بے بہادر زمان معرکہ خان بہادر	ز سبے فیض محمد خان دیشان رقم زد شعلاہ تاریخ خطابش
معظم صدر دیوان عدالت منور شمع الیوان عدالت	جناب مولوی معنوسی شد رقم زد شعلاہ سال خدمت او
حافظش سورہ لیل و تبارک با دا جلوہ گرم شدہ از شمس مبارک با دا	بمحمد علی خان کہ سپرداد خدا سال فرخندہ میلاد رقم زد شعلاہ

قطعات تاریخ شادی میمنت آبادی عالیجناب فخرالملک بجاورد ام اقبال العالی

آن صدر نشین فخر الملک است
 سال شادیش شعله گفت
 که خدا گشته بفضل یزدان فخر ملک
 سال عقد او بشعله گفت قاضی فلک
 کتخدا گشت ابن فخر الملک
 شعله تاریخ او نکو گفت
 جذا سند نشین و فخر ملک
 شعله سال عقد سعودش بگفت
 شکر یزدان را که صاحبزادگان فخر ملک
 کلک شعله زور رقم تاریخ جشن بهنیت
 شد الحمد که در جنگ توفی با زلف سام
 گفت تاریخ ورود و دکنش چنین
 یافت میلاد و چو فرخنده نشان عهد الحی
 گشت محی الدین علی خان کتخدا
 شعله تاریخش مرا ماتف بگفت
 مرحبا نواب والا مرتبت
 واقعی منصور دولت شد خطاب

وله

وله

وله

وله

وله

دیگر

دیگر

دیگر

اقبال و نصیب بنده او است
 باز هر دو وصال شمس نیکوست
 آن امیر ابن امیر و سرور عالیجناب
 زهره پاکیزه گوهر بکنار آفتاب
 شده مشهور شادیش بد کن
 وصل بر حبیب و مکتب است حسن
 کتخدا شد آن امیر با چشم
 مشتری و مده برگردید به هم
 خواندند اقرع ز اکرام خداوند مجید
 رسم بسم الله مکرم باشد وانک سعید
 شاه دین را توفی زوار مبارک نواب
 این زیارات بعد بار مبارک نواب
 شعله سن گفت که خورشید جهان عهد الحی
 با کمال حسن و لطف و برتری
 نیک دامن وصل ماه و شتری
 آنکه دار و بجز امیران برتری
 بسکه منصور است در جنگ آوری

۱۲۹۳ هجری

۱۲۹۳ هجری

۱۲۹۳ هجری

۱۲۹۳ هجری

۱۳۰۴ هجری

۱۳۰۲ هجری

۱۳۰۳ هجری

<p>گر کند تابش ندارد شکر یارب انسرون غر و جاه و شری سعد و زیبا و صل ماه و شتری سید احمد صاحب عالیجناب شد قرآن مابین ماه و آفتاب بجانش ایزد جان آفرین تقدیر بقدر نیک حسین علی تولد کرد ۱۲۹۸ هجری</p>	<p>دیگر دیگر</p>	<p>نور چشم حیدر کرار جنگ عقد فرخنده بود بر والدین شعله سال عقد فرخنده نوشت کتباً گردید از فضل خدا شعله سال نیک تزویرش بگفت پسر خدا با مجد علی عطا فرمود سروش سال ولادت بشعله کرد</p>
---	----------------------	--

قطعات تواریخ وزارت نواب لایق علی خان مختار الملک ثانی

<p>شد افضال و تائید خلاق همچون تو مال و ملک وزارت همسایون اقبال و جلال و عمر او طولانی باد دیوان دکن خجسته دیوانی باد در خلق وجود او مکرّم آمد گفتیم ز سبب وزیر اعظم آمد شذ نام ره شنشش چوم و مهر نوری غانی بسا مبارک و نیکو بها در می خطا سے ہمایون ترا شاہ نیکو ۱۳۰۱ هجری</p>	<p>ولہ ولہ دیگر دیگر</p>	<p>به نواب لایق علیخان بہادر نیکو سال دیوانیش گفت شعله مختار الملک گشت دیوان دکن تاریخ عطا سے خدمت شعله بگفت مختار الملک صدر عالم آمد تاریخ وزارتش چ شعله پرید حضرت محمد علی خان خطاب یافت ماتف ز غیب مال خطاب شعله بگفت عطا کرد مرزا علیخان بہادر</p>
---	--------------------------------------	--

چه خوش سال او گفت با تف بشعله
 بمیرزا علی آن خان بهادریست خطاب
 بشعله سال سرفرازیش رویش گفت
 بهایونت مرزا علیخان بهادر
 نکو سال او شعله را گفت با تف
 بمیرزا علی از شعله خطاب گشت عطا
 بگفت سال عطای خطاب او شعله
 حکیم نکو یافت از شعله خطاب
 چو پرسید مش گفت با تف سنش
 عیسی و من وزیر علیخان بهادریست
 بنوشت شعله سال عطای خطاب او
 نواب چون عقد خویش بسته
 تاریخ نکاح شعله بنوشت
 بمحمد علی خان که پسر داد خدا
 سال فرخنده میلاد در قم زد و شعله
 مرجبا خان بهادر که از شعله یافت خطاب
 سال این مرتش گفت بشعله با تف
 بفضل حق بمحمد علی خان نکو

وله

وله

وله

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

حکیم الممالک خطاب تو در
 ز شاه آصف ملک دکن مبارک خوب
 بوسی حکیم ممالک خطاب شد منسوب
 خطاب به عطا کرد شاه به ریاست
 حکیم الممالک توئی با امارت
 که او از سطومی ثانی است بو علی نظرت
 بود خطاب حکیم ممالک حکمت
 شده نامور در کهنین و مهین
 وزیر علی خان بهادر همین
 شلش یکی حکیم نیا مدورین زمین
 سلطان جمله حکما گشته در دکن
 شد وصل میان شمس و زهره
 شاد می بقمران شمس و زهره
 حافظش سوره سین و تبارک با دا
 جلوه گرمه شده از شمس مبارک با دا
 نام نامیش ازین وجه حسن نیک بشد
 معتمد جنگ بهادر بدکن نیک بشد
 خطاب داد شجاعت شاعر جنگ نظام

۱۳۰۱

۱۳۰۱

۱۳۰۱

۱۳۰۱

۱۳۰۱

۱۳۰۱

۱۲۹۱

۱۲۹۴

۱۳۰۱

گفت سال عطا خطاب شعله

باد خطاب مبارک بودر شاه اتام

قطعات تاریخ جلوس اعلیٰ حضرت بقدرت میر محبوب علیخان درام اقبال و اولاد

حکمران گردید از فضل خدا شاه دکن
 سال این فرمان رو گفت امیر شعله
 شد الحجه که بر تخت ریاست نشست
 گفت ایشعله بن سال جلوسش تاتف
 چون نظام الملک آصفجاه سلطان دکن
 گفت سال اقدارش شعله تاتف از
 میر محبوب علی خان بهادر را داد
 کرد چون فکر تاریخ رقم زد شعله

دیگر
 و له
 و له
 و له

آنکه در جود و شجاعت نظیر و بیعدیل
 حکم نادر یافته اینک به شاه جلیل
 میر محبوب علیخان شه فرخنده جناب
 حکمران باشی و فرزند مبارک نواب
 کرد بر سندان جلوس از فضل بلا یزال
 جلوه گر شد مهر آصف کوب برج جلال
 نیک فرزند خوش اقبال حق عزوجل
 سال پیدایش اولعه مهر افضل

قطعه تاریخ غسل صحت

راد سید علی نیک شیم
 نامه عالم و فاضل شاش
 باد سندان ز شاهشن جاگیر
 عشرت اندر شبش از شب بنگر
 شعله تاریخ شفایش نوشت

تافته کوب بخت افسوسش
 بس مبارک بود این نوروش
 بر همه دشمن او فیروزش
 نیک هر روز به بینی روزش
 صحت نیک نشاط اندوش

چو رسم شادی سید علی محمد خان
 نمود شعله رسم سال رسم فرخنده
 گو عبد اعلی خان کتخت
 رسم زد شعله این تاریخ عقدش
 ترا عبد اعلی خان بهادر
 رسم زد شعله سال کتختانی
 خطاب نیکو میر اکبر علی خان یافت
 بشعله سال سرفرازیش سرورش گفت
 سید محمد آنکه چو گردید که خدا
 تاریخ عقد گفت بشعله سرورش عیب
 مطاع خالق جناب محمد صدیق
 خطاب خان و بهادر عطا نمود ملک
 بشعله سال خطابش سرورش غدی گفت
 عظیم النساء بیگم نکت
 رسم کرده شعله سن جلالتش
 آن خان تراب علی کنون شده نوشته
 بنمود رسم شعله سن عقد شرفش
 شرف یاب جنگ معالی خطاب

دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر

بنظر اطاق شده حق بر او کند نیکو
 مبارک آمده این جشن شادی پیروز
 شدش چون دور چرخ خنبری نیک
 بانا وصل ماه و شتری نیک
 بهایون با د عزم بم شادی
 مبارک هست روز بزم شادی
 خطاب و خدمت عظمی ز شاه چرخ نور
 نسبت مبارک در علا خطاب کبر جنگ
 ویش بجلوه رشک رخ ما بتاب
 هر آن نیک وصل مد و آفتاب شد
 زمان مسا عدا و آسمان بگام شود
 از آنکه اشهب گیتی مطیع و رام شود
 زبده خطاب مبارک با و دام شود
 ز دنیا بحق مهر عصمت بشد
 سیر خوران جنت بشد
 روشن شده کاشش چو مکان چرخ
 باوید سعید است قران مد و بر عین
 بود دولت و عمر او را بقا

۱۳۰۴
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۵
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۱
 ۱۳۰۶
 ۱۳۰۴

مبارک بود صحتش کبریا	دیگر	سن تندرستیش شعله گفت
ذات کریم انور و هی معدن عطا	دیگر	آن خان صدر دین که بود یکدینک نام
شاهی حسام داده شرف یاب جنگ را	دیگر	فرمود آصفش چو عطا شعله سال گفت
بخشید خطاب آصف عرش جناب	دیگر	چون ذات ترا دیدم عالم تاب
ز بید ز کرم کرم الدوله خطاب	دیگر	تاریخ کرم شدنت شعله نوشت
فزون خالقش عمرو با گیر دولت	دیگر	بنواب امداد جنگ آنکه فرمود
بنواب اکنون خدا داده صحت	دیگر	سن تندرستیش شعله رقم زد
چو شد فضل خالق بنواب نازل	دیگر	دلاور سله خان نکو گشت پیدا
پدر مهربانان پسر ماه کامل	دیگر	بدو وصف شعله رقم کردش
نه بیند طالع آورو سستی	دیگر	شفاق داد سید مرضی را
همایون جاودانه تندرستی	دیگر	رقم زد شعله سال صحت او
بر رخ او هست چشم دولت و اقبال با	دیگر	میرزا جان علی را داد حق فرزندیک
در جلو اقبال با داد مبدم عمرش دراز	دیگر	سال میلاد نکویش کلک شعله رقم
چون سلیمان محشم باد دولت و اقبال باد	دیگر	خان دالاقدر نواب گرامی منزلت
صاحب جمعیت و سبب ملک مال باد	دیگر	خالقش فی الحال فرزند سعادت مند
عاشق حضرت حسین افلاصند آل باد	دیگر	نام او خان امانت مرتبت احمد حسین

شعله تاریخ ولادت گفت یاران تبنوید
یا بنی عمرش دراز و در جلو اقبال باد

تاریخ تعزیت

تاریخ وفات سرسلاار جنگ مختار الملک نوسرا الله مرقد

<p>حیف از صدر وزارت زین سالاری شد فلانک در مال و داد و دیوان مختار شد چون زین جهان فانی بر بست خت ر حلت سالار جنگ نیکو شد از دکن بخت ۱۲۹۲</p>	<p>زین جهان در باغ جنت رفت چون سالار جنگ با تفاسه شعله بگفتا بے سرو پا در غمش زینت ده وزارت سالار و میر عالم از من بگفت رضوان امیر شعله سال فصلی</p>
---	---

تاریخ وفات مختار الملک ثانی نواب میر لایق علی خان عماد السلطنت

<p>عماد السلطنت در باغ رضوان بفرودس آمده لایق علی خان ۱۳۰۶</p>	<p>روانه شد ازین دنیا س فانی ز روسه باب جنت گفت شعله</p>
--	---

تاریخ وفات آقا میرزین العابدین شیرازی المتخلص به هدم

<p>هدم خطاب خادم سلطان کربلا و فنش قضا نمود در ایوان کربلا بان حشرو می نبرد شهیدان کربلا ز دار فنا شد بک لقب بخت مقام لیاقت نسا شد ز دار فنا بی باغ بهشت شاه ناموشش پاک بود نوشت ۱۲۸۸</p>	<p>آقا و سیدی خلیف زین عابدین رحلت نمود رفت بفرودس روح او گفته است شعله از سر خلاص سال فوت بشوال خاتون عصمت سرشت رقم کرد شعله سنده رحلتش عارف الله چون بیاد خدا قلم شعله سال رحلت او</p>
--	--

خان کریم فیض محمد خدی است
 سال وفاتش از سر خلاص شعله گفت
 رفت حبشید جمی ز باغ جهان
 یزد جروسی نوشت شعله سنش
 زین جهان حضرت نوز جنگ
 گفت تاریخ رحلتش شعله
 امیر فیض رسان جهان ازین عالم
 چو روز شازدهم از بروج آفرین شد
 بیاب خلد چو آمد گفت رضوان سال
 شد بخت مشهور جنگ آه به
 گفت تاریخ وفاتش رضوان
 حیف صد حیف که در ماه ربیع الاول
 گفت با شعله پنجم سال وفاتش
 غطیم النب بیگم پاک زاد
 سن رحلتش کرد شعله رقم
 سیح دور آن خان بهادر
 بخوانده حبیه اش سیم است نیک
 بشعله سال شادی گفت با تف

دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر
 دیگر

دار القدر روضه دار السلام یافت
 آسود او مدام بخت مقام یافت
 روح از جسم چون ز گل بو رفت
 نیک حبشید جمی بینه رفت
 شده از حکم حق بخلد روان
 باسے او با صفا باغ جهان
 باغ خلد شد از علم خالق بجان
 شده غریقی بدریاسه رحمت و غفران
 جهان محسب محی حسن منور نان
 چون ز فرمان خداوند احد
 پیسیر آمده در خلد صد
 زین جهان کرد سفر صا جنه نیک شیم
 نزد حق رفت بلا ریب حسینی بیگم
 بحق ماه عفت روانه شده
 پیسیر بخت روانه شده
 سیر آراس بزم کامرانی
 شد آگاه کتاب نکته دانی
 بجه شد نیک اسم دانش خوانی

<p>جانب ملک بقا کرد سفر دوله میان نیک و اگر بخان رفت دلیل الرحمن</p>	<p>دیگر</p>	<p>زاو لین ماه جمادی پو ششم روز سعید گفت با شعله چین سال وفاتش ضوان</p>
<p>او ملک بقا ز عصمت رفت صالح بوده و بخت رفت</p>	<p>دیگر</p>	<p>از جهان رفت صالحه بی بی سال رحلت بشعله با تف گفت</p>
<p>شده از حکم حق بخلد روان جاسه او با صفا باغ جهان</p>	<p>دیگر</p>	<p>زین جهان حضرت منور جنگ گفت تاریخ رحلتش شعله</p>
<p>جان بحق داد و بخت شده خوف برآ رحمت حق بجهت حسن افزون قیاس</p>	<p>دیگر</p>	<p>عارف الله که او عابد و زاہد بوده با تف غیب بشعله سن رحلت فرمود</p>
<p>زوجه اش در سراسی و مدت رفت زاہده صالحه بخت رفت</p>	<p>دیگر</p>	<p>بست سید علی محدث و جبر سال رحلت بشعله ملهم گفت</p>
<p>سور و فضل و بحق رحمت سیده رفت بسومی جنت</p>	<p>دیگر</p>	<p>ثانی فاطمه عمده بیگم گفت تاریخ وفاتش ضوان</p>
<p>بست و پنجم شده وارد چوز ماه رمضان ز جهان شیخ علی آمده حالا بخان</p>	<p>دیگر</p>	<p>رفت از دار فانی شیخ علی سومی بقا شعله تاریخ طلب کرده و ضوان فرمود</p>
<p>باد برادر رحمت پروردگار گریه سازند ز بودی شمار</p>	<p>دیگر</p>	<p>شد ز جهان شیخ علی در جهان سال وی این صوری و هم معنوی است</p>
<p>دو صد و شستاد و دو بر یکبار بیگم مرده در باغ جهان کرده سفر</p>	<p>دیگر</p>	<p>شعله رقم از سر آسے نمود بود تاریخ نهم یکشنبه از آخر ربیع</p>

<p>واصل شد وزیر بیکم نیکو سیر ز هر اسب بیکم برقت در ملک ابد رضوان فرمود داخل خلد احد رفت در روضه رضوان لاریب ماه عصمت شده نهان لاریب ۱۲۸۹</p>	<p>شعله سال حلت آن مریم ثانی نوشت بست و هفتم چو آمد از ماه ربیع تاریخ وفات بیکم مرحوم یک عقیقه بر ربیع الاخر می شعله تاریخ وفاتش نوشت</p>
--	---

تاریخ رحلت تهنیت پاورالدوله

<p>که بوشم رسید علفه ناچه که امیر سه بت زد از فنا گفت در داند امیش آ یا حیف صد حیف آه واد یلا شد سیر جهان بخوبی نا</p>	<p>شکه بودم بخواب دوستینه ناگهان گریه کرد و شخصی گفت چونکه پرسیدش که ام امیر تهنیت یار جنگ شد جهان شعله تاریخ رحلتش نوشت</p>
--	--

تاریخ رحلت حبیب الله ذکا مرحوم مغفوری

<p>کس بر سخنوران همه داند برتری ششش چون شکر سعدی و ششش چو انوری شد جان ز شکر و رفت شکوه سخنوری بهر گلگشت خلدش او رفت ۱۲۹۱</p>	<p>غالب نظر بود حبیب الله ذکا ششش چو نظم جامی فکرش چو فرخی چون قصر تن شکست رقم کرد شعله سال چون ز دنیا موئدالدینجان</p>
---	--

سال رحلت بشعله ماتم گفت
 عدل و انصاف در رحم و داور رفت
 ۱۲۸۳

مجلسی در علمای مشرق اعلا
 این کلمه گفتند وزیر اعلا
 در سخنورانی که در علم
 با خود باقی تاریخ
 حاصل شود

تواریخ تصنیفات و تعمیرات

تاریخ ختم کتاب تاریخ محبوب جایی که از عمده تصنیفات مصنف مرحوم است این همان تاریخ است که ذکر آن در دیباچه گذشت درین کتاب سواسی دیگر صنایع و بدایع دیگر التزام این هم کرده است از هر فقره اشش سال تاریخ حاصل می شود -

در عهد وزیر اعظم از فصل صد	شعله چون یافت ختم تاریخ دکن
هشتاد و چهار و یک هزار و دو صد	هم صدوی و معنوی شتر تاریخش

نقطه تاریخ طبع دیوان شاه کریم الله عاشق در دو بحر یکے سریع مطوی موقوف یا کسوف یعنی متعلین فاعلن دوم رمل سدس مقصور یا مخدوف فاعلاتن فاعلاتن فاعلن و نیز مصرع مائة تاریخ در صنعت فوق النقطه واقع شده

جلوه گر آمد دل او همچو ماه و	عاشق چشتی شه عبد الکریم
گشت از دمقبل خلق و اوله	گفت چو دیوان بس معرفت
آیده در حلقه پیران چو شمشیر	نغمه بو گشت از د آتشکار
نسخه اسرار بیوا الله همه به	شعله خوشن این مصرع تاریخ گفت
هست در ملک سخن شاه معانی طبع و	راجه بنسی آنکه باشد استاد نکته در
کلیات نادر باقی همانا شد نگو	چون کلامش طبع گشته شعله سال آن
بفضل خالق و لطف محمد	رقسم ز دهنمه مبعود صاحب
پیران تمیس کرد از سعی حید	تصیده مولوی محسن که گفت

<p>رسم نبود شعله سال طبعش حضرت مسعود کو فخر اطباء ذات اوست حق تعالی خوش کلامش و بد حسن قبول سال طبعش با توفیق غیبی گویش شعله گفت مسعود ازل جناب مسعود در نعمت رسم زده قصائد تاریخ رسم زده چو شعله</p>	<p>دیگر دیگر</p>	<p>شده این رسم مقبول احمد اوستخوان سخن گوئی و سخن بس مر جبا شاید تصنیف او چون مهر باشد پر ضیا خوب بین دیوان مسعود آمده در نظمین او چون کوب بخت او در خشید اشد و میسرش پسندید مقبول خدا قصایدش دید ۱۳۰۶</p>
---	----------------------	--

تاریخ دیوان مرزا احمد م

<p>سیدی اوستادی بود زین العابدین طهر غیبی بشعله گفت سال طبع او مقبول شد بعالم دیوان او چو شد طبع تاریخ اقتداش ای شعله با توفیق گفت مشفق من مولوی عبد العزیز شعله سال طبع تاریخش گفت یکتا سه زمانه مولوی عبد عزیز شد ختم چو تاریخ سنش شعله گفت چو افتخار علی شد رساله کرد رقم نکو نوشت جواب خزینه الامرار</p>	<p>و لاه دیگر دیگر</p>	<p>چو سعدی طبعزاد او همین مطبوع شد کلیات میرزا احمد م بین مطبوع شد روشن شده بهر جا چون مهر نام هدم همچو بیان چو خسرو دانی کلام هدم در فن تاریخ اوستاد ز من نسخه حالات حکام دکن تاریخ نوشت حال حکام ز من مطبوع شد حالت شاهان دکن رساله که مسی بود بجان سخن که الکن آمده در وصف زبان سخن</p>
--	--------------------------------	--

<p>رساله ختم چو شد شعله گفت تاریخش چون کلام ذکا جیب الله * شعله تاریخ الطب اعش گفت شگفته کلام ذکا شد چو مطبوع رسم شعله نمود تاریخ طب عش چون غلام محی دینخان بیاد جمع کرد شد چو دیوانش فراهم شعله سالش در رقم چو دیوان سید محمود گفت * رسم تاریخ طب عش کرد شعله</p>	<p>دیگر وله دیگر دیگر</p>	<p>زست کلام که حق زنده کرد جان سخن جمع شد طب عش آمده بوقوع بان کلام ذکا شد مطبوع * زرنگینی خود بود بوستانه کلام ذکا شد بسند جهان خوش کلام خویش کان شیرین بود همچون بست گوناگون چو گل دیوان رنگین جگر کلام اوست جسد عشق آمیز عجائب نظم محمودی دل انگیز</p>
--	---------------------------------------	---

تاریخ طبع کتاب تاریخ دکن مصنفه مولوی نصر الله صاحب مرحوم خوجا

<p>افتخار علما حضرت نصر الله خان سیر حالت حکام دکن کرد رسم همه احوال امالی دکن زمان پیدا شعله تاریخ دکن دید و سن و نظم مولوی صاحب مخدوم که نصر الله خان گفت تاریخ دکن شعله رقم زود سالش نشی نو کشور چه مطبع بنا نمود</p>	<p>وله وله</p>	<p>عادل ملک دکن رکن سلاطین زمین که بعالم طب عش آمده تاریخ دکن جام کج سر ویش نیز توانم گفتن چیت این آئینه کیفیت ملک دکن نظم بزم عدالت گل در یجان چمن آئینه خانه حالات امالی دکن صد باب جوهر و هنر طرفه دانمود</p>
--	--------------------	--

<p>تالیف خان نکتہ رس من عالم و فصیح مطبوع شد نو اور کیفیت دکن ۱۲۸۶</p>	<p>مطبوع کرد حال دکن خوشخط و صحیح اسے شعلہ سال طبع رقم کرد کلکتہ</p>
--	--

تقریظ دیوان سید محمد کاظم صاحب حبیب متوطن کنٹور

حمد و اور داد گریا شرودم - و سرور در گاہ او سو دم سے صل علی روح رسول الوراصل علی
روح امام الہدای اللہم صل وسلم علی محمد وآلہ المکرم کہ سراسر کلام حمد و حم را مطالعہ
کردم - و لم شرو حاصل کرد و ہمہ مراد کامل - اولاً سر کلک مز محرک مدعا کردہ ام - و
کلام اور ادا نام در مدح او سر گرم ام - و عوارہ ماوح صدر مکرم سے کلام او سر طور آمد
کہ در مصرع دلم سرور آمد - الحاصل کہ ماہ کمال او در ہر سو اد تک سا طبع آمدہ و ہر کلام
او در کل ممالک لایع - و انشد کہ ہر مصرع کلام او سحر حلال دارد و ہر سطر او سنگ گوہر کمال
کردگار ہمہ آدم + و داور کل عالم + اورا لا کلام اسم ملک الکلام عطا کردہ + و دل آگاہ صدر اورا
کل کمال دادہ سے سحر حلال کا مدہ در ہر کلام واہ + در ہر کلام کا مدہ سحر حلال واہ سے عالم
و ماہر کمال علوم ہمہ کس را کلام او معلوم انشد واہ واہ صد واہ واہ + و انشد کہ او
در عرصہ کلام سام آمدہ و دم سحر کہ دم کلک او دم حسام + در سو اد ہر سطر او محور روح خود
گردد - ہر کس کہ اورا مطالعہ کردہ + تمام دل او سرور گردد - کلک و عطار دسا ہر مصرع
او مطلع ایسے + حاصل کلام ہر کس طرح مکرم ماہر آمدہ + و در ہر دل مخاہد او و ولایہ کلام
او ہمہ سر آ آمد + ہمہ مصرع او در کار آمد ہر مصرع او ماہ سا آسا معنی + و ہر مطلع گرم
او مطلع مہر وار مطالعہ - او مصدر ہمہ کمال و حکم + و در کل علم و عمل عالم آسا علم + انشد

مدام مسلم داراد + وعمر مدود و طابع مسعود اور ہموارہ مکرم سے سحر حلال کردہ در ہر کلام دا
 در ہر کلام کردہ سحر حلال دا + و اور دا اور طابع اور ہر دم سجود محمود و مکرم داراد - و دور
 سارا سا عدد اور دادم - سے ساطع مدام بعد ہر کلام او + دار والہ دور کمال دادم او +

تاریخ ایضا

<p>ہست ستید کاظم استاد سخن گفت دیوانی فصیح و ہم بلیغ دارد اور داد و عا لم مدام او کہ کامل آمدہ در کل علم آنکہ ہر شعر او شعرے مثال گفت شعلاہ صوری و ہم معنوی</p>	<p>بے نقطہ و النقطہ فوق</p>	<p>عرصہ گاہ نظم را یک شہسوار کاین کلام آمد از او بس یادگار گرد او سرور و ہر دم کامگار سعد دار و طابع او کردگار نثر او نثرہ صفت در روزگار اینک آمدہ صد و ششش ہر ہزار</p>
--	---	--

تاریخ تصنیف اختر مبین یعنی خمسیہ چہا سید کاظم حسین صاحب شفیقہ

<p>زور نم یک خمسہ کاظم حسین شفیقہ مولوی محسن کہ نعتیہ قصیدہ گفتہ است شعر شعرا علیہ قولہ قول صحیح سلک گو ہر نظر کلک و سراسر در کلام صاعقہ دار و مثال آتش و اندر سخن</p>	<p>بے نقطہ و النقطہ فوق</p>	<p>مر جبا بر طبع او احسنت بر فکر نکو خوب نوشتہ است تجنیس بر آن این پنج سطر بیشش سنبل در یحان تقاطش مشکبو مہر و مہ دار آمدہ ساطع ہمہ مصرع او ناسخ آساہست او ستاد و نکودر گفتگو</p>
--	---	---

صوری ہم معنوی تاریخ طبعش شعلاہ گفت
 صد و ششش آمدہ بر الف سال نیک و

قطعه تاریخ بنیاد آئینه محل جناب ابوالفضل جناب کرام اقباله العالی

آن مبارز که ز تیشش بوج داد بود جنگ
 سال بنیاد محل کرد رقم شعله چین
 میر عطار الرحمن اهل فضل
 سال بناگفت بشعله سرورش
 کرد شفا خانه عالی بنا
 سال بناگفت بشعله خرد
 مکان ساخت مرزا فدائی
 سنش گفت شعله زردی جلوس
 جناب مولوی صدیق صاحب
 رقم زد شعله تاریخ بنایش
 مکان دلگشا عثمان خان ساخت
 رقم سال بنایش کرد شعله
 مکان شد بر زمین بنیاد محکم
 رقم زد شعله تاریخ بنایش
 خانه کرد بنا خان کمال
 شعله تاریخ بنایش نوشت
 کمال خان والا چون بنا کرد

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

دیگر

و...

ساخت آئینه محل کو چو مه خرج بتافت
 مهرز آئینه امداد محل رونق یافت
 کرد بگو قصه شکر فی بنا ^{۱۲۹۳}
 خانه با نور ز سیمه دل کشا
 افضل دولت شد دور زمین ^{۱۲۹۲}
 نیک شفا خانه بلاک و کن
 نفیس و خوش اسلوب رونق فترا ^{۱۲۸۳}
 مبارک بود خانه دلگشا
 بنا کرده محل چون چرخ اعلیٰ ^{۱۱۲۸۶}
 نفیس ایوان همه چون کاخ کسری
 بافضال خداوند تبارک ^{۱۲۸۹}
 نباشد خانه آباد و مبارک
 که از مه شهرت اورفت تا گاد ^{۱۲۹۰}
 بنا یک خانه شد ز بیاز جیرا
 هشت عشرت محل آرام جان ^{۱۲۹۰}
 هست ز نیت محل آرام جان ^{۱۳۰۷}
 مکان نادر می چون چرخ اعلیٰ

<p>بنائیت محفل شد شاوی افزا کلاخ فی العین مشیداً و بعداً قصر هذا لك سعدا ابداً ۱۲۸۹</p>	دیگر	<p>رقم زو شعله تاریخ بنایش قد بنا قصر امین الدین خان صنف الشعله تاریخ حاله</p>
<p>چون فلک ساخت مرتفع ایوان شد بنا نیک قصر عالیشان ۱۲۸۹</p>	وله	<p>خان کیوان مکان امین سال بنیاد شعله کرد رسم خان والا که غلام علی اورا نام است</p>
<p>مسجدی ساخت بر او باد ز حق صدر حمت شد بنا مسجد محمود نکو کعبه صفت ۱۳۰۵</p>	وله	<p>یافت غیب چنین گفت بشعله سانش خان عابد که بود قادیار شعله تاریخ بنایش خوش گفت</p>
<p>شد بنا خسانه رب و ماب سز گویم ار کعبه الله قدس بنا شد در کعبه الله قدس ۱۳۰۳</p>	دیگر	<p>نموده بنا مسجد سعید الدین رقم شعله نمود سال بنایش میرمنشی نیاز احمد ساخت</p>
<p>مسجد از بهر بنندگان خدا همچو بیت الحرام یافت بنا ۱۲۹۰</p>		<p>شعله سال بنایش کرد رسم</p>

الکتاب

تواریخ طبع دیوان

طبعزاد عالی جناب مولوی محمد عبدالواجد صاحب خلف الصدق شاعر نامور
یکتا سے زمان مولوی عبدالعلی صاحب والہ مرحوم و معذور

داشت آگاہ ہے زاسرار فنش
تیز تر بودہ ست فکر روشنش
شعلاہ صاحب را تو گوئی غزش
باد در جنت خدا باسکنش

شعلاہ صاحب آنکہ با اخلاق نیک
در سخن گوئی و در معنی رسی
شاعری را اگر تو گیری یک چسب
خوئے او بودہ ست مہر و آشتی

طبع دیوانش چو شد و اجد بگفت
شعلاہ دیوانست حورالین سنش

طبعزاد عالیجناب میر احمد علی صاحب عصر شاگرد رشید استاد و حید العصر پیر
عرفان حضرت میر شمس الدین صاحب فیض قدس سرہ

خوش فکر و خوش اخلاق ذکی شاعر یکتا
تاریخ بگفتیم ریاض طرب افزا
سامان شعلاہ سخن فہم
دیوان شعلاہ سخن فہم

ایضاً

آن گرم رو ملک سخن شعلاہ تخلص
اسی عصر چو دیوان او در طبع بیامد
در قالب طبع بستہ گردید
تاریخ بگفت عصر فی الفور

طبعزاد عالیجناب مولوی مظفر الدین صاحب معنی مددگار ناظمیہ خانہ کراچی
گشت چون از طبع دیوان شعلاہ دور
آتش عشق دل کا نظم علی

دل سے گلے گفت سال طبع او	از دکن شد نور شعلہ جلوہ گر ۱۱۳۱
طبع زاد عالیجناب محمد مرزا صاحب عابد خلف الصدق اوستاد یکتا موزمان جناب مرزا قسربان علی بیگ صاحب سالک مرحوم و مغفور	
لوحہ نے جیسا پڑ والد کا کیا دیوان طبع عیسوی سن عابد گوشہ نشین فی البدیہہ	ہو گئی شہرت زمانہ میں کچھ ایسی مصیفر لکھنؤ دیوان شعلہ یادگار کے نظیر ۶۱۸۹۲
طبع زاد جناب میر ثراب علی صاحب در ملازم خزانہ عامہ سرکار عالی	
کیا چھپا روشن کلام شاعر عالی دماغ زور کا ہے مصرع تاریخ گلزار غلیل ہر سطر و ورق مثال ماہ و گیسو اسے زور نوشتہ چہ تاریخ پیاپ	ہو طہیر فاریابی کے سخن کا اشتباہ شعلہ آتش زبان کا چھپ گیا دیوانہ دیوان جہان پسند و مضمون جادو شد طبع کلام دلکش شعلہ نکو ۱۱۳۱
ایضا طبع زاد جناب حکیم میر بادشاہ علی صاحب خیامتو طن لکھنؤ	
نور می از نور سیادت یافت سر شعلہ شد کرد دیوانے مرتب و زبان فارسی سال طبع آن کلیم نطق حق گو امر ضیا	کز فروغ طبع او برق تجلی رو نہفت لو لومی لالائی مضمون را بسک نظم نہفت لوحہ از شعلہ طور بیانی بہت گفت ۱۱۳۱
طبع زاد جناب مرزا غلام علی صاحب جوش	
نظم دیوان جناب شعلہ نمود سند اش جوش شمع بزم ولاست	دلبر با نور حسن و عشق زمین شعلہ طور حسن و عشق زمین ۱۱۳۱
طبع زاد جناب میر کاظم علی صاحب کاظم ملازم دفتر صدر محاسب سرکار عالی شاگرد مصنف	

<p>معدن علم و فضل کان سخن واقف ر مزونکتہ دان سخن مدحت اوست عزو شان سخن بود سر سبز بوستان سخن کہ بدہراست زونشان سخن لمعہ نور عیلم و جان سخن</p>	<p>مطالع مہر آسمان سخن شاعر کامل و ادیب زمان حضرت میر شعلہ مرحوم بجہان ز آبیار می کلکش طبع دیوان آنجناب شدہ سال طبعش رقم ز دم کاظم</p>
<p>طبعزاد عالیجناب میر فاروق علی صاحب نجم سابق صیو دار مجا فطی دفتر فناس حاصل و طیفہ یاب</p>	
<p>شعاع شمس جس سے ہے ہویدا کہ جن وانس سب دسپر ہیں مشیدا کہ ہو فقط جلا سے سال پیدا</p>	<p>عجب دیوان شعلہ پر ضیا ہے مضامین آتشین وہ وہ پن رنگین سن فصلی کو آنجم یون نکا لو</p>
<p>طبعزاد جناب شیخ وارث علی صاحب حیران سابق مدوگار مجا فطی دفتر فناس</p>	
<p>ز ہتمام میر لمعہ گشتہ طبع سے بہا دیوان شعلہ گشتہ طبع</p>	<p>این کلام شعلہ آتش زبان گفت حیران از سر طبع رسا</p>
<p>طبعزاد جناب میر محمد علی صاحب ریج شاگرد جناب بلبل ہندوستان جہان ستاد ناظم یار جنگ دبیر الدولہ فصیح الملک نواب مرزا خان صاحب دارغ دہلوی</p>	
<p>اسکا ہر اک شہر ہے شوخ و شیر بے تر و ہے یہ دیوان کے نظیر</p>	<p>واہ کیا دیوان ہے صل علی یہ بیچ لکھو اسکا سال عیسوی</p>

طبع اوتنا عرشیرین سخن حسان و کن جناب سید اصغر حسین صاحب ناہجی

معتمد عالیجناب نواب فخر الملک بہا ورو ام اقبال العالی

ز نظم شعلا مرحوم شاد م۔	چہ نظمی نظمی ازور تہین ست
گو ناہجی سبے تاریخ طبعش	کلام شعلا مرحوم این ست

از جناب بقراط زمان ارسطوی دوران حکیم ظفر الدین خان بہادر فرج

دیوان شعلا صاحب مطبوع شد دل افروز	گشت از فصاحت آن خلق سیر اندوز
گفت اس مزاج سالش تا تف ز روی نصاف	دیوان شعلا صاحب مطبوع و تحفہ دل سوز
کلام شعلا صاحب ہو گیا طبع	یہ ہے دیوان یاد و آتش نے
مزاج اس طبع کی تاریخ کہدو	کلام آتش بیان شعلا کا یہ ہے

از جناب امیر الشعرا سید امیر احمد صاحب امیر

بود خوشگو مصنف مرحوم	ہت شعرشس جو طبع او پر زور
شدہ تاریخ طبع دیوانش	مطلع انور نور شعلا طور

طبع اوتنا جناب سید جلال الدین صاحب توفیق ملازم دفتر صدر محاسبی کراچی

شاگرد مصنف مرحوم

چپ گیا فضل خدا سے وہ سخن	صفحہ دل پرستہ جسکا ارتسام
یعنی دیوان شعلا صاحب کا چھپا	فیض جن سے پا تو تھو سب غاض و عام
سال سے توفیق ایسا ہو رسم	فکر تھی د لگو میر سے یہ صبح شام
تلف غیبی نے دی آخر صدا	ہے نہایت تحفہ و نادر کلام

<p>یضا حضرت شعلہ کا دیوان ہوا طبع بندش و پستی انعامین صاف پر و قیق او سا سخن تھا تو قیق</p>	<p>یضا اگر پوچھو تو انصاف یہ ہے غیرت فکر ت و صاف یہ ہے اور مرصع سخن صاف یہ ہے</p>	<p>۱۳۱۱</p>
<p>طبع از جناب محمد ایت علی صاحب ایت ملازم صدر محاسبی سرکار عالی</p>		
<p>خدا کے فضل و احسان سے ہدایت ہر اک مضمون نہایت فصیح و باریک ہوئی جس وقت فکر سال تاریخ سرا خلاص سے کہہ دے پھر صریح</p>	<p>کلام شعلہ صاحب چہ چہ کیا خوب ہر اک طرز غزل سے انتہا خوب صدای ہائے غیبی نے کیا خوب بسیاریاں تحفہ با خوب</p>	<p>۱۳۱۱</p>
<p>طبع از جناب اعظم امدت حسینی صاحب اطہر شاگرد حضرت مصنف مرحوم -</p>		
<p>حضرت کاظم علی شعلہ کہو استاد ہر از کلام کاملش شد نور معنی شعلہ زین اطہر احقر رقم زد سال طبعش اینچنین</p>	<p>شاعر یکتا سے عصر و ناثر رنگین ادا راست چون اسرار علم از سیدنا بل صفا چاپ گردیدہ کلام شعلہ رکوشن ہوا</p>	<p>۱۳۱۱</p>
<p>طبع از جناب حکیم مولوی مسعود صاحب</p>		
<p>آن شاعر یگانہ کہ شعلہ تخلص است مسعود سال طبع سر ہوش باختہ آن شاعر بلیغ تخلص کہ شعلہ داشت مسعود سال طبع زردی بلا علقش</p>	<p>دیوان نمود جمع بعد صنعت عجیب آراستہ بکلیہ خوش نظم و لفریب دیوان جمع کرد چہ اشعار خوب گفت انصاف پیش داشتہ گفتار خوب گفت</p>	<p>یضا ۱۳۱۱</p>
<p>از جناب ابوالکارم کمال الدین آقا میرزا محمد تقی صاحب تقی شاگرد مصنف مرحوم</p>		

ز شعله بود دیوانه پریشان
 چو شاعر زاده بود او بود شعرش
 مکن این قول بر عراق محمول
 زمین شعرا کرد ایاری
 تمام الفاظ او را بود تابع
 تقی از فضل خلاق دو عالم
 بگفت آوز طبعش ز منقوط
 اشعار میر شعله از طبع گشت مشهور
 سانش تقی رقم زد اندر حروف مخم

ولیکن بود هم مقروع و سموع
 همه سو درد کن بر سمع مقروع
 که بهر نظم شعله بود موضوع
 که تا لم یزر عرش را ساخت بزروع
 اگر چه خود چو معنی بود تبوع
 چو دید اشعار او یکجا می مجموع
 بشد آتش کده از شعله مطبوع
 هر فرد کاملی را مرغوب طبع آمد
 نظم جناب شعله محبوب طبع آمد

ولله

از جناب حکیم میرزا علی صنایع حلف الصداق شاکر حضرت مصنف محرم

مرد جاوید است عاشقان شاید رنگین نظم
 هست از تصنیف شعله خسر و ملک سخن
 نشر او مثل ظهوری بود و نظمش چون نظیر
 عالم اسرار معقولات و منقولات بود
 شکر حق از کلیاتش چاپ گردید کلام

دلبر و رعنا کلاسه گشت مطبوع جهان
 سید و آقای من استناد کامل نکتہ دان
 در فصاحت در بلاغت بود سبحان بیان
 رحمت حق باد افزون بر روانش جان
 مخزن اسرار علمش دان و گنج شایگان

باتف غیبی ز من امر بعد سال طبع گفت
 طبع شد اینک کلام شاعر معجز بیان
 ۱۳۱۳ هجری

اشعار

واضح ہو کہ یہ دیوان مقامات ذیل سے

تعمیر () مل سکتا ہے۔

کاتبی
نظام

از نذر مرزا محمد تقی صاحب لازم کتب

واقع قریب شاپ عابد

مطبع فخر نظامی واقع چیمہ محار الملک

ساجی نوشاہ علی کتب فروش

واقع چہار بینار

عبد الغفریز خان

واقع پتھر گئی

SALE TO

FOR

PERMANENT

Collection of

Manuscripts